

Országos döntő, világbajnoki kvalifikáló

Fogathajtó verseny

Fotó: archív

Augusztus 15–18. között hagyományosan – 1986 óta – Marosvásárhelyen rendezik meg az országos kettesfogathajtó-bajnokság országos döntőjét. Az előző három forduló után itt dől el, hogy kik képviselik majd az országot a szeptember közepén megrendezendő világbajnokságon. Az eseményről dr. Kelemen Atilla, a lovassportszövetség fogathajtó szakosztályának elnöke számolt be.

Vajda György

Az elnök elmondta, hogy az előző években szeptemberben tartották az országos bajnokság döntő fordulóját, azonban az idén (sz.m.: két-évente rendezik) kettesfogathajtó-világbajnokságot szerveznek, így ezért egy hónappal előbbre hozták a versenyt, hiszen itt derül ki, hogy milyen csapatok képviselik majd az országot. Az előző évek tapasztalata szerint – és az utóbbi időben igen jól teljesítettek a fogathajtók – három csapat és egy-két egyéni fogathajtó is benevezhetett a világszintű megmérettésre. A korábbi sikerek alapján az a remény, hogy sportolóink továbbra

(Folytatás a 11. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Marosvásárhely börtöneinek foglyai az 1848–1849-es szabadságharc leverése után

170 évvel ezelőtt, az 1848–49-es magyar szabadságharc leverése után a Székelyföldön is a megtorlás hónapjai, évei következtek. Számos honvéd és honvédtiszt került fogságba az erdélyi hadsereg fehéregyházi vereségekor és még többen a világsíri fegyverletétel után.

3.

16 éve hunyt el Szász Endre

A klasszikus mesterek technikájából merítő, s azt szürrealisztikus elemekkel ötvöző festői stílusával széles körben ünnepeelt festővé vált. 1970-től magyar állampolgárként Torontóban, majd az Amerikai Egyesült Államokban élt. 1980-ban hazatérve egy újabb műfajban kamatoztatta tehetségét, a porcelán – mint számára addig kiaknázatlan terület – némi felfogásbeli változást is hozott.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Újabb rejtélyek a caracali lányok esetében

Egy 15 és 19 év közötti lánytól, de nem Alexandra Măceșanutól származnak azok a csontmaradványok, amelyeket a Caracal melletti erdőben találtak meg – derült ki az antropológiai vizsgálat eredményéből, amelyet a törvényszéki orvostani intézet küldött el a caracali ügyben nyomozó Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Ügyészségnek (DIICOT).

A DIICOT közleménye rámutat, igazságügyi antropológus szakértők vizsgálták meg azokat a csontmaradványokat, amelyekhez az ügyben gyanúsított Gheorghe Dincă vezetett az ügyészeket augusztus 5-én. A vizsgálat nyomán készített előzetes jelentés értelmében a csontmaradványok egy 15-19 év közötti nőnemű személytől származnak, és eltérnek azokról, amelyeket a Gheorghe Dincă lakásán végzett házkutatás során találtak – mutat rá a közlemény.

A DIICOT illetékesei szerint a törvényszéki orvostani intézet az elkövetkezőekben megvizsgálja, hogy a csontmaradványok az áprilisban eltűnt Luiza Melencutól vagy mástól származnak-e.

A nyomozók augusztus 5-én egy zsákban égett csonttöredékeket és hamut találtak, amelyekről Gheorghe Dincă azt állítja, hogy Luiza Melencu maradványai. A zsákot egy Caracal melletti erdőben találták meg, Dincă közlése nyomán. Korábban a férfi azt mondta, hogy Luiza holttestét az Oltba dobta, később pedig azt, hogy a Dunába.

Szerdán harminc nappal meghosszabbította az Olt megyei törvényszék az Alexandra Măceșanu és Luiza Melencu meggyilkolásával gyanúsított caracali férfi, Gheorghe Dincă előzetes letartóztatását.

AUGUSZTUS

15., csütörtök

A Nap kel
6 óra 19 perckor,
lenyugszik
20 óra 32 perckor.
Az év 227. napja,
hátravan 138 nap.

IDŐJÁRÁS

Eső várható

Hőmérséklet:
max. 24°C
min. 14°C

~Isten éltesse!

Ma **MÁRIA**,
holnap **ÁBRAHÁM** napja.
ÁBRAHÁM: héber eredetű,
jelentése: a tömeg, a sokaság
atyja.

❄ ❄ ❄

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. augusztus 14.

1 EUR	4,7216
1 USD	4,2238
100 HUF	1,4588
1 g ARANY	203,8174

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

A közlekedési rendőrség munkaprogramja

Augusztus 16-án, pénteken a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség közúti rendőrségi osztálya a délelőtti órákban fogadja azokat, akik hajtási jogosítványukat vagy forgalmi engedélyüket szeretnék átvenni. Marosvásárhelyen, a Mihail Kogălniceanu utca 14. szám alatti székhelyen a hajtási jogosítványokat és forgalmi engedélyeket kibocsátó ügyfélablaknál 8–11 óra között fogadják az ügyfeleket. Augusztus 19-étől, hétfőtől azonban a kifüggesztett program szerint zajlik újra a tevékenység.

Ünnepi istentisztelet és vándorkiállítás

Augusztus 18-án, vasárnap de. 10 órai kezdettel – közelgő nemzeti ünnepünk alkalmával – ünnepi istentiszteletre kerül sor a marosvásárhelyi kövesdombi unitárius templomban. Istentisztelet után a templom Bözödi György termében Szilágyi Szabolcs, a Németországi Magyar Szervezetek Szövetségének alelnöke állítja ki és mutatja be nagy sikerű könyve, a Magyar felalálók felhasználásával készült vándorkiállítását.

Szent István-nap és új kenyér ünnepe Marosvásárhelyen

Augusztus 20-án, kedden 19 órakor Marosvásárhelyen, a Színház téren kerül sor a Szent István-napi és új kenyér ünnepére, amely idén másabb lesz az eddigieknél – tájékoztatott Cseh Gábor, az EMNT Maros megyei elnöke, az ünnepek főszervezője. A Barátok temploma helyén színpadot állítanak fel, és kiállítják a magyar korona és a koronázási ékszerek mását, néhai Szabó Albert képzőművész alkotásait. Az új kenyéret a magyar történelmi egyházak képviselői áldják és szentelik meg.

Tűzzománcok a Bernády Házban

Birtalan Éva tárlata nyitja a Bernády Ház nyári szünet utáni új évadát augusztus 21-én, szerdán 18 órakor. A művészi tűzzománcairól ismert marosvásárhelyi alkotó ismét e kevesek által művelt, de népszerű műfaj erőnyeit mutatja meg alkotásaival. A kiállított munkákat az eltelt évtized terméséből válogatta. Munkásságát és zománclapjait Nagy Miklós Kund művészeti író méltatja a megnyitón.

Lángok csaptak fel a negyediken

Marosvásárhelyen, a Progresului/Haladás utca egyik negyedik emeleti lakásában csaptak fel a lángok szerdán, augusztus 14-én. A Maros Megyei Horea Katasztrófavédelmi Felügyelőség tájékoztatása szerint egy nő az arcán szenvedett égési sérüléseket, harmadik emeleti lakásából pedig egy mozgásképtelen személyt mentettek ki a tűzoltók. A lángokat sikerült eloltani, a tűz oka vélhetőleg rövidzárlat.

Hírszerkesztő: Szer Piroksa

Aláírták a kivitelezési szerződést a Nyárádtó – Dicsőszentmárton közötti megyei út felújítására

A Maros Megyei Tanács ma kötött szerződést a Nyárádtó (DN15) – Mikefalva – Dicsőszentmárton (DN14A) közötti 151B és 142-es jelzésű megyei utak korszerűsítésére a kivitelezési munkákat elnyerő céggel.

A közbeszerzési eljárás lezárása, valamint a fellebbezések megoldása után a megyei önkormányzat a munkálatok kivitelezésével a DIMEX 2000 COMPANY cég által vezetett cégtársulást bízta meg, amelynek további tagjai az OPR ASTFALT KFT., az OBLAS PUBLICAS Y REGADIOS RT. és az EXPLAN KFT. A szerződés értéke megközelítőleg 106 millió lej, héa nélkül, a végrehajtási idő 36 hónap, ebből 4 hónap a műszaki terv kidolgozása.

A Nyárádtót és Dicsőszentmártont összekötő megyei utak korszerűsítésére a 2014–2020 közötti Regionális Operatív Program keretében nyert uniós támogatást a megyei önkormányzat.

„Örülök, hogy végre elkezdődhet ennek a problémás útszakasznak a felújítása. Fontos beruházás mind a környék lakói, mind az átutazóban erre járók szempontjából, hiszen elég forgalmas útszakasz, amely Dicsőszentmártont összeköti Marosvásárhellyel. Sokan vannak, akik naponta ingáznak ezen az útvonalon, vagy más szolgálati, illetve

személyes okok miatt közlekednek ezen az útszakaszon. Ez a megyei út jelenleg rendkívül rossz állapotban van, és emiatt a felújítása nagyon költséges, ezért fontos számunkra, hogy európai uniós támogatást nyertünk a korszerűsítésére, mivel a megyei tanács költségvetéséből nehezen tudtuk volna megvalósítani” – mondta Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke.

A beruházást Maros Megye Tanácsa koordinálja, partnerségben Dicsőszentmárton, Vámosgálfalva, Mikefalva és Nyárádtó önkormányzataival. A beruházás keretében 24 km-es útszakaszt fognak felújítani és 2,43 km kerékpárutat alakítanak ki. A projekt legfontosabb célja javítani a térség összeköttetését az országos és európai úthálózzal. Az útszakasz felújításának köszönhetően rövidebb idő alatt lehet majd megtenni a Dicsőszentmárton és Nyárádtó közötti távolságot, javulni fog a közlekedés biztonsága, illetve megerősítik a földcsuszamlás által veszélyeztetett útszakaszokat. A projekt keretében felújítják az útjelzéseket, az út mentén lévő járdákat, új védőkorlátokat szerelnek fel, valamint korszerűsítik a vasúti átkelőket. A beruházás részeként 24 autóbussz-megállót is korszerűsíteni fognak.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

Tavasszal még csak toldozták-foldozták

Fotó: archív

Egy kis oroszlecke

Volt egy osztálytársam, a sok közül az egyik, akire csupán egy nagy mondanása révén emlékszem. Nevezzük G. Péternek. Szüleinek valamikor nagyon jól ment. Sokat dolgoztak, a semmiből indultak – ezt mindenki tudta nálunk a kivárosban –, aztán a szerencse melléjük szegődött, jól sáfárkodtak a tálentumokkal – így mondják ezt biblikus példabeszédekben –, és feltörték, meggazdagodtak. Volt üzletük, szép házuk, alkalmazottaik és minden cselédjük, de a papa és mama minden reggel beállt a pult mögé, és továbbra is hajtottak, mindaddig, amíg a boltot, ami főtéren volt, el nem vették. Kik? Tudod te nagyon jól, mi is tudtuk, hiszen bármilyen jól palástolták az államosításnak nevezett szabad rablást, bármiféle igazságtévő gesztusnak is nevezték, beczték a tulajdonmegvonást, mégiscsak kifosztás volt.

Nos, nevén nem nevezett osztálytársam, ma már, ha még él, a hetvenet is eltölté, akkoriban szorgalmasan tanult angolul. Egy ugyancsak tulajdonából kiforgatott grófi/bárói/hercegi család ithon ragadt elaggott tagjától, egy történelmi név viselőjétől. A család úgy döntött, hogy maga mögött hagyja azt az országot, amely nem becsüli az egyéni szorgalmat, amit mindannyiunk a honnak, mostoha-édes hazának hívtunk, hittünk, tanítottak szeretni azt verssel, indulókkal, május elsejéssel, piros nyakkendővel, tagkönyvecskével (aki meg- és kiérdemelte). Szóval úgy döntöttek, hogy kivándorolnak, elmennek, olajra lép-

nek, elhúzzák a csikot, kilépnek belőle, elpályáznak, ugyanis kint minden szempontból tágasabb.

Kanadába készültek. Állítólag ott voltak rokonaik, de másutt is a „szabad világban”. G. Péter még iskolába járt, még a mi hetedik osztályunk tagja volt és a volt kizsákmányoló osztályé, de lehet, hogy csak kispolgári besorolást kaptak, mindenesetre nem szerette őket a hivatal és a hivatalno-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

kok. Sokat vártak a kivándorló-ütlevekre. Hitegették őket, elutasították, átírázták sokszor. Megalázták. Hiszen ez volt a hivatal értelme, feladata, munkája. Lassan mindenüket eladogadták, egyszer mi is vettünk tőlük két öblös fotelt, azóta is abban szunyókálok a tévé előtt nagyapai státusom fényéig történő kiaknázása végett.

Oroszóra is járt. Úgy gondolta, soha nem lesz többé szüksége erre a nyelvre, de azért megegyezett a szüleiével, nem szabotálja el az oroszórákat, amelyet P. P. tartott, aki kedves és kiemeletes volt, nem csesztette G. Pétert, hagyta, hogy szövögesse a Szent Lőrinc folyam menti jövőt. Mégis, egy alkalommal felszólította, és megkérte, hogy fordítsa le szövegét nyelvre azt az egyszerű mondatot, hogy „ők (a férfiak) sokat dolgoznak”. Az osztály feszülten figyelt, mert az év eleje óta először került barátunk P. P. tanár úr szemsugarába, vagy ahogyan ma

mondanók, fókuszának gyújtópontjába.

Osztályos társunk felállt, és lassan azt mondta: „ányi vorkujet mngo”.

A siker leírhatatlan volt. Hiszen már mi is tudtuk, hogy a work angol szó, amelynek jelentése munka, munkálkodni, ugyanis olykor G. Péter megszánt minket, és okulásunkra, világlátásunk szélesítésére oda-odavett egy-egy brit szót, amit a történelmi név idős viselőjétől kölcsönzött ki örök használatra. Mi ugyanis franciát tanultunk, az angol maga volt az ördögi imperializmus beszéde, nyelve.

P. P. tanár úr elmosolyodott, és kijavította „rabotájut”-ra. Nagyon hasonlít a robothoz. A középkorban a kényszerű munkát jelentette, a jobbágy fizetetlen munkáját, az úrdolgát, manapság pedig az automata gépeket, amelyek helyettünk végzik a kényelmetlen és nehéz melót. Ennek következtében van konyhai, laboratóriumi, diszko-robotmixer, robotpilóta, telefonrobot és robotmúltú kisnyugdíjas.

Ma is azt kérdezem, látva a szomszédomban három ember által gyorsan helyreállított családi házat és átellenben egy nagyvállalkozó által felvállalt emeletráépítés szédületes csigatempóját, ők tényleg sokat vorkujálnak? Sokat dolgozik odafönn valaki a harmadik-századik emeleten, az országban, a fővárosban, a parlamentben, a miniszteri tárcák sötét rekeszeiben? Vagy csak a mi tárcánkban, tudatunkban kotorásznak szüntelen?

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroksa, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDÉTES: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZÍNES VILÁG

XV. évf. 30. (677.) szám, 2019. augusztus 15., csütörtök

Marosvásárhely börtöneinek foglyai az 1848–1849-es szabadságharc leverése után

Komán János

170 évvel ezelőtt, az 1848–49-es magyar szabadságharc leverése után a Székelyföldön is a megtorlás hónapjai, évei következtek. Számos honvéd és honvédtiszt került fogságba az erdélyi hadsereg fehéregyházi vereségekor (július 31.) és még többen a világosi fegyverletétel után (augusztus 13.). Akik elmenekültek, és szülőfalujukba vagy -városukba tértek vissza, azokat a helységek előljárói össze kellett írassák. Marosvásárhelyen a kinevezett utcafelelősöknek kellett számba venniük a honvédeket, a honvédtiszteket, és a névsort át kellett küldeniük a székelyföldi katonai, az ún. Udvarhely vidéki katonai parancsnoknak, báró Heydte von August alezredesnek, aki Székelyudvarhelyről Marosvásárhelyre tette át székhelyét, a Teleki-könyvtárban rendezette be lakhelyét és irodáját. Marosvásárhelyen már szeptemberben megkezdődött a Szebenből kiküldött katonai hadbíró ítélkezése. Az említett katonai parancsnok október 5-én SZÓZAT a székely nemzethez címmel egy kiáltványban tudtára adta a közhonvédeknek és honvédtiszteknek, hogy „Azon számos hadi foglyokból, kik feltétlenül magukat megadták, az arra alkalmasok a cs.k. austriai seregben hadi szolgálatra alkalmaztatnak, és ezen hadsereg osztályaiba besoroztatnak”. Ezeket a honvédeket

büntetésként az észak-olaszországi osztrák „bűnhődési hadseregbe” sorozták be, de 500 forintért kiválthatták magukat, viszont ez az összeg olyan nagy volt, hogy Marosvásárhelyről csak néhány gazdag család menthette ki hozzátartozóját. A honvédeknek, tisztjeiknek szembesülniük kellett a hadbíróval, hasonlóképpen a férfiak jelentős részének is: át kellett esniük az ún. purifikációs eljárás, azaz be kellett bizonyítaniuk „ártatlanságukat”. Többek között az idős Bolyai Farkasnak is. A bebörtönzöttek közül sokakat jelentős összegű hadi adó fizetésére kötelezték. Marosvásárhely város büntetése 40.000 pf. hadi adó volt, ebből a legtöbbet, 18.300 pf.-ot a – szabadságharc ideje alatt a nagy lelkesedéssel tevékenykedő – gróf Lázár családnak kellett adnia, amit képtelenek voltak törleszteni.

A marosvásárhelyi állami levéltárban őrzött iktatói jegyzőkönyvekben olvasható az általam összeállított foglyok névsora. Ezeknek a vaskos könyveknek az 1849. október 1. és 1851. december 31. közötti följegyzései segítettek összegyűjteni azoknak a politikai foglyoknak a nevét, melyek mellé hűen csatoltam az egy- vagy többszavas megjegyzéseket (rab, fogoly, várbeli fogoly, várbörtön, honvédtiszt stb.). Az említett levéltári iratok többször is megemlítik, hogy újabb 20 politikai fogoly érkezett a Székelyföldről, de erre a névsorra mindeddig nem bukkantam rá. A csíkszéki foglyokat először Csíksom-

lyón tartották fogva, ahonnan a marosvásárhelyi várbörtönbe szállították őket. Megérkezésüket bizonyítják azok a bejegyzések, melyekben húsz rab számára alsóneműt rendeltek. Ebben a névsorban a székelyföldi városok, helységek több jelentősebb személyiségét fedezhetjük föl, akiknek az életrajzát valamennyire már ismerik az 1848–49-es szabadságharcra foglalkozó történészek. A marosvásárhelyi várbörtön annyira zsúfolt volt, hogy a foglyok számára szobákat béreltek a városban, így a tanácsháznál, a volt maroszéki székháznál, a Korona szállónál, a ferencesek kolostorában, a református iskola épületében, Veres Lajos házában. Közülük többen az Osztrák Birodalom hírhedt börtöneibe kerültek (Kufstein, Thereziensstadt, Josefstadt, Königsgratz, Olmütz, Arad, Nagyszeben, Pétervárad, Komárom, Munkács stb.). A foglyok feletti ítéletet a Nagyszebenből Marosvásárhelyre, Csíkszeredába, Sepsiszentgyörgyre kirendelt császári-királyi katonai hadbírók mondták ki. Marosvásárhelyen 1849–1851-ben három hadbíró ítélkezett, akik közül a leghosszabb ideig egy Loderer nevű főhadnagy tevékenykedett, a katonai törvényszék hadbírója, akinek nagyszebeni szigorú ítéletei is ismertek. Ez a hadbíró osztotta a legszigorúbb büntetéseket az alább felsorolt honvédek, honvédtisztek és a szabadságharc ideje alatt a polgári közigazgatásban tevékenykedő személyek fölött.

Angyalosi Ignázt honvédtiszt
Argyelán Péter fogoly
Bak József, vason a kolozsvári hadi törvényszékhez küldve
Balogh Antal, várbörtön, 3 évi kemény fogság
Balás János fogoly, Názánfalva
Bartha József fogoly, 3 évi rabságra ítélve
Berémi Sándor honvédtiszt
Bereczki László, 100 pf hadiadó-fizetésre kötelezték
Bercsényi László honvédtiszt
Béres Sámuel várbeli fogoly
Bíró Mihály várbeli fogoly, hivatalnok a forradalom idején, 1000 pf. hadiadót követeltek tőle
Bodoni Nagy József, 200 pf. hadi adó fizetésére kötelezve
Bodor Ferenc, a csíkmadarasi lőporgyár igazgatója
Bokor Gyuszi fogoly
Boér Antal, Marosvásárhely országgyűlési követe
Bukur János fogoly
Búzás Vaszil fogoly, Oláhzásák
Búzás Iuon fogoly, Oláhzásák
Borbé Mihály várbeli fogoly
Csíki József várbeli fogoly
Cseh Lajos, felségárulás vétkéért elítélt csemátoni Cseh Lajos
Czimer Ferdinánd honvédtiszt
Czóbel Pál székely huszár hadnagy, várbörtön
Csatlós Ilie fogoly, Czizkmánthál
Csávási József honvédtiszt, őrmester
Czunguli Józsi újaraszt Mihály nevű fogoly
Czura Péter fogoly
Dálnoki József főhadnagy, hadi törvényszék által elítélt
Deáki Károly fogoly, Názánfalva
Demjén Lajos honvédtiszt
Dezsőfi Károly huszárkapitány, Szászrégen, 1848. nov. 1–2.
Dobai Dobai József hadi tiszt
Dobokai Gyula Dobokai József fiának Nagyszebenbe küldése
Dobozi István kormánybiztos
Dobul Ferenc honvédtiszt
Dósa Elek jogtanácsos, a forradalom idején kormánybiztos
Egyed Márton id. fogoly
Ekeli Károly honvédtiszt
Farkas Ferenc fogoly
Farkas József, hivatalnok a forradalom idején, 400 pf hadiadó, várbörtön
Fejes Mari Czegő Miklósné fogoly
Fekete Ferenc honvédtiszt
Fekete Péter fogoly
Fodor István, a mvhelyi bünyfenyítő törvényszék fogházából megszökött korondi születésű
Forró Elek hadi tiszt (Olmützbe vitték)
Fülöp József rab
Füstös Ferenc fogoly
Gáll Pista fogoly, Marosvásárhely
Gödner (v. Gödnitz) Ferdinánd honvédtiszt

Gombos István honvéd
Hajnal József várbeli fogoly, Mvhely főbírója a forradalom idején, 1851 januárjában szabadul
Hajdu József és felesége elleni actumok
Hartyán Todor fogoly
Hámorotzki Sámuel rab, várbörtön
Hegyesi Ferenc százados, várbörtön
Incze György fogoly
Jakab Imre, várban fogságban lévő
Jánosi László főhadnagy
Jenei József vadász major
Jenei Polixena letartóztatva lévő fogoly
Karacsai Sándor, vason a kolozsvári hadi törvényszékhez küldve
Kerestély Károly, Marosvásárhelyen fölállított nemzetőrségben hadnagy
Kis Anti fogoly, Názánfalva
Kiss Antal őrnagy, halálra ítélték, várfogságra változtatták, 4 évet ült
Kis Ferenc hadi tiszt
Kis József fogoly
Kocsi Gergely rab
Kolozsi János kerelőszentpáli katolikus pap, Küküllő vármegye nemzetőrségének őrnagy
Kotsis József fogoly
Korondi Lajos, románokat megölt csapat vezére
Kovács Áron
Kováth Getzi fogoly, Mezőpanit
Kováts Ignázt hadnagy, fogoly
Kováts Péter hivatalnok volt a forradalom idején
Kováts Sámuel ügyvéd, hivatalnok volt a forradalom idején
Krizbai Miklós ügyvéd, vason a kolozsvári hadi törvényszékhez küldve
Lázár Albert gróf, őrnagy, térparancsnok Kis őrnaggyal
Lázár József gróf, vásárhelyi várbörtön
Lázár Dénes gróf, szintén jelentős szerepe volt a vásárhelyi forradalmi eseményekben
Lázár Móricz gróf
Lendvay Rudolf Hannover huszár ezredbeli elítélt főhadnagy
Lengyel Ádám fogoly
Macskási Lajos főhadnagy, felségértés büne miatt elítélt
Madéfalvi Kis Ferenc hadi tiszt
Márton Ignázt fogoly, várbörtön
Mayer Rozália Péter Mózesné, a bünyfenyítő törvényszék által elítélt
Mezei János rab
Mezei József fogoly, várbörtön
Mezei Pista fogoly, Mezőpanit
Michailovits Antal honvédtiszt
Nagy György fogoly, Csiba
Nikolay Stoikovits fogoly, Oláhzásák
Ocsvai Ferenc

Olajos János, fogva van a várban
Orbán Károly honvédtiszt
Orosz Sándor fogoly
Óri Albert hadnagy
Petri István, segédhadnagy Kis Sándor alezredes mellett
Péter Dégi fogoly, Dég
Péterfi János, a várból megszökött
Poninszki Mózes honvédtiszt
Prot József honvédtiszt
Rácz Gyuri fogoly
Rauber Ferdinánd, 1848 okt.–nov. a nemzetőrség ideiglenes parancsnoka Marosvásárhelyen
Roska Simonné Dotta fogoly
Rosnyai István rab
Sautner József hadnagy
Sándor László őrnagy, csíkszentdomokosi, halálra ítélték, kegyelem útján 1854-ben szabadul
Sándor László őrnagy, csíkszentmihályi, bitófán kivégezték
Sándor Péter fogoly, Názánfalva
Sebestyén Julianna fogoly
Sollyom János rab
Soos József várbeli fogoly, 1851 januárjában szabadul
Siko András fogoly, Mezőpanit
Svat Márton, marosvásárhelyi várfogságból kiszökött, Sáros megyei, berzeviczei születésű
Szabó János rab
Szabó Miklós honvédtiszt
Szabó Péter honvéd
Szarvadi Lajos honvédtiszt
Szebeni Mihály büntetéséről ítélet felküldetik
Szentgyörgyi József honvédszázados
Székely Ádám százados
Szentmiklósi Albert honvédtiszt
Szolga Miklós – felesége, Jenei Rákhel kérelmezi Schwarzenberg kormányzótól férje szabadon bocsátását
Tankó Károly, a forradalom alatt több bűntényt követett el
Tolnai Gábor honvédtiszt
Tolnai Lajos fogoly
Topler Simon, Marosvásárhely országgyűlési követe a forradalom idején
Török Pista jun. fogoly, Názánfalva
Török Pista sen. fogoly, Názánfalva
Wagner József hadnagy, 8 évi fogságra elítélt
Varró József fogoly
Vásárhelyi Ferenc honvédtiszt
Vintze Ferenc ügyvéd, vason a kolozsvári hadi törvényszékhez küldve
Veres Sándor huszár hadnagy, kobori lelkész fia
Vitélyos Áron huszár főhadnagy, 60 pf. hadi adó
Vizi Mária fogoly
Wisznoszki Mária fogoly
Zudor Ferenc honvédszázados

A természet kalendárium (CCCLXXI.)

Kiss Székely Zoltán

Augusztus közepe. Csemegeszőlő s az első borszőlő is beérett a Kárpát-medencében. A mélykék olasz coneigliano előzi a csabagyöngye mélyaranyát, a lidi rozsdavörösét, a boglárka szende fehérét, a szőlőskertek királynője zsiros haloványát s az Irsai Olivér napsütötte zöldessárgáját. Itt-ott már a vastag héjú otelló és a hamvaskék izabella is örömet okozhat a ház körüli szőlőlugasok aprónépségének és madár dézsmáinak.

*megérett már a szőlő e forró spanyolhonban
munkába állok én is mert hiszek
holnapomban
megérett már a szőlő mondják a lakótársak
akik az alkalomra már három hete vártak*

*Hola! Buenos días! Gracias! spanyol reggel
hajnalban keliünk megyünk munkavállaló kedvvel
megérett már a szőlő azt mondja itt a főnök
ha jól dolgozol Padre csészédbe vizet töltök*

Padre – szólítja meg a spanyolországi Villanueva de la Jara Cuencában 2013-ban íródott **Megérett már a szőlő** versében a költőt a gazda. A szerző a hirtelen eltávozott unitárius pap **Pálffy Tamás Szabolcs**. Ott kék szőlőt szedett, hogy éppen milyen fajtát, már örökre az ő titka marad.

*gyorsan szedem a szőlőt a kosaram úgy kéklik
tűző napon kérdésem felmagaslik az égig*

Virágkarnevál

tudni szeretném vajon mikor mennyit vétkeztem

*bár hűséggel szolgáltam munkában tévedhettem
egy szelíd hangot hallok ez itteni reményem
hogyan bőven akad munkám az Isten szőlőseben*

Jut eszembe **Petőfi Az apostola**.

*„Mért bántotok ti engemet?” –
fakad ki Szilveszter –
...Ha belátnátok lelkem mélyibe,
Általánátok gyarlóságotokat...”
...És elvadult lassanként a világtól,*

*...egy barátja volt,
A senkitől meg nem zavart magány.*

*...Mit gondolt ő,
...Ezt gondolta:
„A szőlőszem kicsiny gyümölcs,
Egy nyár kell hozzá mégis, hogy megérjék.*

*...De életemnek a tudat erőt ad,
Halálomnak pedig megnyúgóvást,
Hogy én is, én is egy sugár vagyok!...”*

Ily vallomást tett... nem hallotta ember,

*De meghallotta odafönn az isten,
Fölvette a szent könyvet, melybe
Jegyezve vannak a martírok,
S belé írta a ... nevet.*

Augusztus 16. a hontalan állatok világnapja, 1992 óta. A kezdeményező a legrégebbi amerikai állatjogi társaság, az ISAR. Célja e napnak felhívni a figyelmet a kóbor állatokra s a nem kívánt szaporulat megakadályozására. Kóbor állatok. Gazda nélkül. Nem csak városban, de faluhelyt is. A lakótelepeken kóbor macskákat etetők szinte kizárólag idős emberek. Időskori moralitás? A

kiszolgáltatottság felismerése. Empátia? Megtapasztalás. Az állatokkal szembeni viselkedés (is) a társadalom általános erkölcsi állapotának tükröje. Nem korfüggő és nem helyfüggő. Gyermekkori tapasztalás. Ha megtörténik.

Kinél kialakul, ő érti majd **Antoine de Saint-Exupéry** kis herceget tanító rókáját:

Az emberek elfelejtették ezt az igazságot – mondta a róka. – Neked azonban nem szabad elfelejtened.

Te egyszer és mindenkorra felelős lettél azért, amit megszelídítettél.

Belenézni egy kóbor, reménykedő állat szemébe. Érezni a törődés erejét s látni a kiszolgáltatottság béklyóit – amiket emberek tettek a nekik kiszolgáltatott állatokra. Rácsodálkozni a miértekre.

Ember-ember viszonylatban is...

Emberi sorsok.

183 évvel ezelőtt, 1836-ban e nap született **Berecz Antal** földrajztudós, a **Magyar Földrajzi Társulat** egyik alapítója. A bécsi tudományegyetemen természettudományokat tanult. Ezután Kolozsvárt, majd 1864-től Pesten tanár. 1867-ben megindította a tudomány népszerűsítő **Természet** folyóiratot, 1904-ben pedig a **Földrajzi Közleményeket** – ő az első főszerkesztője is. Elsősorban a földrajzi expedíciók ismertetésével és eredményeik értékelésével foglalkozott.

123 éve született Kolozsvárt **Koch Sándor** mineralógus. A szegedi tudományegyetem ásvány-kőzettani tanszékére 1940-ben nevezték ki tanszékvezető egyetemi tanárnak. Kutatómunkája kiterjedt a Kárpát-medence új és már ismert ásványainak vizsgálatára és leírására.

89 éve, 1930-ban épp e nap pihent meg örökre **Istvánfi Gyula** botanikus, mikológus. Tanulmányait a kolozsvári és a bonni egyetemen végezte. 1881-től a kolozsvári egyetem növénytan tanszékén dolgozott, 1889-ben a Magyar Nemzeti Múzeum növénytárának vezetője lett, s az általa megszervezett Központi Szőlészeti Kísérleti Állomás és Ampelológiai Intézetet is vezette. Elsők között dolgozta ki a peronoszpóra elleni küzdelem módszereit, előrelépő módszere külföldön is közismertté vált.

Ugyane nap s évben hagyta itt e földi világot **Pálffy Móric** geológus is. Tanulmányait a kolozsvári egyetemen végezte. 1894-ben tanársegéd **Koch Antal** mellett az ásvány- és földtani tanszéken, 1919-ben a Földtani Intézet vezetője. Elkészítette az erdélyi hegységek geológiai felvételét; az erdélyi hegységekben petrográfiai kutatásokkal foglalkozott, az erupciós kőzetek korviszonyait tanulmányozta, de foglalkoztatták a medencék gyűrődési jelenségei is. Jelentős hidrogeológiai munkássága is.

Adta jókedvébe s vette kegyelmébe ezt a fát az Isten – Bolyai-féle pónyikalmafa termés Szentendrén

*Kertemnek közepén szép kerek almafa,
Öröm nézni rája;*

*Ezer alma rajta, meghajlik alatta
Ékes koronája.*

Van az én kertemben almafa sok-féle,

Ilyen szép egy sincsen.

Adta jókedvébe s vette kegyelmébe

Ezt a fát az Isten...

Így kezdi versét a **Szép kerek almafáról Benedek Elek**, aki éppen 90 éve, 1929. augusztus 17-én kötözött fainak földjébe tovább táplálni almafáit lelki unokáinak.

...Ifjú voltam, mikor ezt a fát ültetem,

Hajam feketélt;

Észre sem is vettem, csak megöregedtem,

Mire termővé vált.

Óh, csakhogy megértem szép kerek almafa

Csuda nagy termését,

S hallom unokáknak, játszódván alatta,

Csengő nevetését!

...Óh, csakhogy megértem... Isten tartsd meg nekik

Kertem legszebb fáját!

7 éve, 2012. augusztus 18-án, 105 éves korában meghalt **Keszi Kovács László** néprajzkutató. Elsősorban az erdélyi területeket kutatta, többek között a Ceaușescu-diktatúra éveiben a föld színéről jórészt eltörölt kolozsvári Hóstát közösségéről írt. Festőnek készült. Etnográfiával a magyar történelem iránti lankadatlan

érdeklődése miatt kezdett foglalkozni. Az indíttatást **Teleki Páltól** kapta:

Ennek az országnak rengeteg ide-menekült magyarja van. Nincs lakásuk. Ezeknek kell életteret, lakást biztosítani és meg kell keresni, hol tudnak ezek gyökeret eresztetni... Ezeknek az embereknek az életét ismerni kell, hogy segíthessünk nekik elhelyezkedni az új életterükben. Ez a maga feladata...!

Augusztus 20. **Szent István** napja.

53 éve, 1966-ban, Debrecenben rendezték meg az első Virágkarnevált. Hagyománya az 1910-es évekre nyúlik vissza: a civis város főutcája akkor már virágkorszóvá változott. Debrecen legismertebb rendezvénye Közép-Kelet-Európában egyedülálló. 15-20, egyenként 150-180 ezer szál élő virággal és csak természetes kiegészítővel feldíszített, különböző jeleneteket ábrázoló virágkocsi vonul fel manapság melettáncosok, zenekarok kíséretével. Este tűzijáték. Másnap pedig, idén már 13. alkalommal, Nagyváradra látogat a karnevál. (Tavaly nyáron éppen a határon találkoztam a karneváli felvonulással.) Napra rá, újdonságként, idén először, Érmellék és Bihardíószeg is láthatja e kavalkádot.

Szőlőszem mivoltunk s korai szüret. Felelősség a megszelídítettekért. Almafa s gyümölcse. Határon átívelő Virágkarnevál. Üzenetek. Az én üzeneteim (is).

Ezekkel maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2019-ben, a hontalan (állat)ok világnapján

Híres erdélyi magyarok (1000–1990)

Sorozatunkkal 990 év erdélyi nagyjaira emlékezünk, akikről talán nem tudunk semmit, de ők tették naggyá Erdély kultúráját, tudományát vagy vitték el hírét a nagyvilágba, s tetemes részt vállaltak az egyetemes magyar kultúra és tudomány gazdagításában. (Forrás: Magyar életrajzi lexikon, 1000-1990. Főszerkesztő: Kenyeres Ágnes)

Összeállította: Kuti Márta

GAÁLALAJOS (Ditró, 1889. aug. 21. – Bp., 1967. nov. 30.): szerkesztő, közíró. A székelyudvarhelyi római katolikus főgimnáziumban érettségizett, orvosi diplomát a kolozsvári egyetemen szerzett. 1918-tól Gyergyóalfaluban járási, 1924-től Gyergyószentmiklóson körorvos, 1925-1930 között a Székely Szó c. politikai hetilap szerkesztője. Önállóan megjelent Jegyzetek Gyergyó gazdasági csődjé-

hez c. tanulmányában feltárta a gyergyói székelység elszegényedésének okait. Novelláit, alkalmi színdarabjait a Keleti Újság, Erdélyi Szemle, Független Újság, Pásztortűz közölte. Dávid Istvánnal közösen szerzett Székely guzslós c. daljátékát 1935-ben mutatta be a kolozsvári Magyar Színház.

LÁSZLÓ MIHÁLY (Istensegits, Bukovina, 1849. aug. 26. – Bp., 1932. márc. 29.): tanár. író. Jogot és filozófiát a bp.-i és bécsi egyetemen tanult, 1872-től több lap munkatársa. 1875-ben a bukovinai székelyek között szociográfiai kutatásokat végzett. 1876-ban fővárosi tanár, majd 1878-ban magángimnáziumot alapított, amelyet 1919-ig vezetett. Szorgalmazta a bukovinai székelyek hazahozatalának gondolatát. A Vasárnapi Újság segédszerkesztője 1887-től, rövid megszakítással, 1918-ig országgyűlési képviselő szabadelvű párti, ill. nemzeti párti programmal. Alapító tagja volt a Petőfi Társaságnak (1876). F. m.: Keleti testvéreink (Bp., 1882); Harc a katolikus egyház ellen (röpirat, Bp., 1893); A pokol torkában (elb., Bp., 1898).

ASZTALOS ISTVÁN (Mikeszásza, 1909. aug. 28. – Kolozsvár, 1960. márc. 5.): író, a romániai magyar széppróza je-

lentős képviselője. Szegény vasúti tisztviselőcsaládban született. A kolozsvári ref. gimnáziumban csak két osztályt végzett el, szülei tovább taníttatni nem tudták. Előbb erdőmunkás, napszámos, kőfaragó, végül szövőmunkás. Ezen az életpályán szerezte azokat az élményeket, amelyeket később novelláiban, 3 regényében feldolgozott. 1934-ben került Kolozsvárra, itt írta meg első regényét: Elmondja János (1939), melyben bátor és hiteles korpépet rajzolt az 1930-as évek erdélyi társadalmáról. 1945-től 1950-ig a Falvak Népe, 1956-tól a Napsugár c. gyermeklap főszerkesztője. Novelláinak és regényeinek fő témája a falusi osztályharc és a városi munkásság építőmunkája. F. m.: Öröm (elb., Kolozsvár, 1940); Fekete macska (dráma, 1943); Feleselj, kisfiam (két egyfelvonásos, Kolozsvár, 1945); Író a hadak útján (r., Kolozsvár, 1946); Szél fúvatlan nem indul (r., Kolozsvár, 1949); Tizenhárom ökrös gondok (riportok, Kolozsvár, 1951); Fialat szívvel (r., Kolozsvár, 1952); Vád és panasz (elb., Bukarest, 1954); Házunk tája (riportok, Kolozsvár, 1954); Emberség (elb., Kolozsvár, 1958); Megszépült öregség (elb., Kolozsvár, 1959); Bátor fiúk (íj. elb., Kolozsvár, 1959). Műveinek ötkötetes gyűjteménye 1962-ben jelent meg.

Művésza

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
KAÁLI NAGY BOTOND

1397. sz., 2019. augusztus 15.

Áprily Lajos

Ajánlás

*Ne haragudj. A rét deres volt,
a havasok nagyon lilák,
s az erdő óriás vörös folt,
ne haragudj: nem volt virág.*

*De pusztá kézzel mégse jöttem:
hol a halál nagyon zenél,
szíromtalan csokrot kötöttem,
piros bogvó, piros levél.*

*S most add a lelked: karcsu váza,
mely őrzi még a nyár borát –
s a hervadás vörös varázsa
most ráborítja biborát.*

1967. augusztus 6-án, 52 éve hunyt el a József Attila-díjas költő, műfordító, Jékely Zoltán édesapja, az erdélyi magyar irodalom egyik legjelentősebb alkotója.

Mellékletünket Szász Endre alkotásaival illusztráltuk

Szemponatok

*Születésnap beszélgetés a 70 éves Székely Szabó Zoltán
színművésszel*

Székely Ferenc

– *Első emléked Marosvásárhelyről...?*

– 1969-ben facér legényként, sörszezonban, beálltam pincérnek a marosvásárhelyi szép emlékű becsületszüllyesztőbe, a bulvárdi Tulipánba. Életfenntartó francia magánórái végeztével naponta besétapálcázott gróf Teleki Ádám, és olyan nagyúri lezserséggel rendelt egy deci monopolt, mintha az olcsó márka a monopóliuma lett volna: „Őn monplór, mőszjő!” Később hallottam róla, hogy amikor már az agyára ment a monoton önéletrajzírás a szekuritátén, csak ennyit firkantott: „Ezerkét-százvalahányban II. Endre grófi címet adományozott az akkori őszömnök. Ott kezdődött a baj...”

– *Hol kezdődött a te „bajod”, Zoltán?*

– Az én bajom ott kezdődött, hogy édesapám csak úgy vaktában sportosztályba felvételiztetett a Bolyai középiskolába, majd bepöccintett a bentlakásba. Az agyonkényeztetett egyke, az addig szabadon kószáló, kerékpárbravúrkodó, félkézből mintatanuló, a helység egyetlen értelmiségi úrfija kijárási tilalomba, délutáni és éjszakai zárkába került. Ugyanazon az udvaron volt a tan-, a szilencium-, a tornaterem, a kantin és a hálószoba. No meg sportolnom kellett! Pedig a szerekről úgy hulltam le, „mint ruha másról a boldog szerelemben”. Ráadásul én vezettem a tornasort, merthogy én

voltam a legmagasabb. Otthon Gólyalábúnak csúfoltak. Kosárlabdára szakosodtam, amit a felvételin láttam először, mert akkor még nem létezett televízió, és ez a sportág a hat falu – melyekben gyermekeskedtem – egyikében sem volt divatos. A magasugrást is csak kerítésként kereszttül gyakorolták a rajtakapott férfiak, a kézilabdát az utánuk hajított göröngy jelentette, a hosszútávfutást a szomszéd falu báljából kirúgott legény képviselte, a vívást a lakodalomban berúgott bicskavillogtató... Ültem hát a padban, és ábrándoztam, a bentlakásban meg gyámoltalankodtam – a falusi emi-nens tanuló ismerkedett a még nem tapasztalt osztályzatokkal. Tanárcsemeteként azon méláztam, hátha becsúszom valahogy az ötszáz méterre levő Pedagógiai Főiskolára...

– *Milyen volt a gyermekkorod?*

– Földi pályabotorkálásomat egy temető mellett kezdtem, mégpedig a mezőségi Ölyvesen. Édesapám mezőségi volt: Székelykövesden született, elsőnek a szegényparaszti családban. Nagyenyeden tanult, kántortanítói diplomával igazolva magát, vitte a szász-nádasi Jakab földbirtokos úr Karády-frizurás Emma lányát Ölyvesre, a református templom tövébe. A férjhez adás egyik szempontja lehetett, hogy a szőkeség már betöltötte a 25. évét, s mögötte még három kisaszonyka sóvárgott. Az egyházi hivatali lakás most is
(Folytatás a 6. oldalon)

Szemponatok

(Folytatás az 5. oldalról)

szomszédatlanul áll a hegyoldali templom mellett, kánikulában is fagyosan nézve a megkapó panorámát, mely mögött a mezőrücsi szülészeta volt, ahol 1949. augusztus 26-án „érdekelt” voltam. A magaslati klimatikai anomáliák miatt jórészt a nádasi családi meleg(ség)ben eszmélkedtem. Édesapámban szétválasztatták a kántort és a tanítót – a tanügy és a család javára. Így kerültünk Székesre, onnan Székelykálba, ahol anyuka úri csemetéjeként máris ki kellett rínom a falusi kölyökegyformaságból. Ezért porban-sárban spílhózniban tündököltem, bubifrizurásan. És persze mintaóvodás voltam. Már hatévesen főszerepet játsztam valami gyermekünnepségen: részeg férjként tépdستم a fehérneműt a száritókötérlől. Az alakításom máig nyomot hagyott bennem. Akárcsak az akkoriban a falvakat elárasztó bunkó pártaktivisták sáskahada. Eme felkapaszkodott munkakerülő urak általában nálunk ették-itták magukat bőfőgősre, már csak annál fogva is, hogy édesanyám, varrónői felsőbb iskolai végzettséggel, a néptanácsnál titkárnóskodott. No meg túrnünk is kellett, mert a nagyapám kulák volt. Nyáron nagyon szerettem Nádason kölyököszködni: nagy kert, a végében patak, fölötte erdő, az istállóban ló, a csürben verébészkek, galambok a kupás cserépen, mászni való gyümölcs- és fenyőfák, kutya, macska... minden együtt. És határtalan határ. Igaz, a közelben sehol egy magyar gyermek, de volt egy remek barátom, akitől játszva megtanultam románul. A kulákbörtönöket zokszó nélkül megjárt, törhetetlen, velem elsőunokás nagyapám, az én drága Tattyusom, 87 éves korában halt meg. Mondhatnám: egészségesen. Az egyetlen voltam a családban, aki tegezte. Próbálkozott szegény, de a paraszti munkával nem tudott kifogni rajtam.

– Hol kezdted az elemít?

– Jobbágytelkén kezdtem, mert apámat az ún. levelezőin számtan-fizika tanárrá rangosították. Onnan a kegyetlen tél, a lakás kifűthetlensége üldözte el a családot. Egy év múltával Jobbágytelkéről nagyapám bútorostól átszekereztetett bennünket Szentgericére. Útközben könyörögtem ki édesanyámtól, hogy titkosítsa a Tutuka becenevét. Édesanyám sokat dolgozott, mindig szomorú volt, büszkén félt, mély hittel imádkozott, aggódott értem, meg akart óvni a földi hiúságoktól, a léhaságtól, mindent beosztott – és a faluban mindenkiről mindent tudott. Édesapám mindig humorizált, élvezte a bort, a társaságot, a téli színházasdit, a gondtalanságot, de főképp a tanítást.

– Mi következett érettségi után?

– A napi órarendszerű vesszőfutás inkább elvette a kedvem a sporttól. Miután leérett-ségiztem, már csak 100 métert kellett távgyalogolnom: ennyire volt a Bolyai a Szentgyörgyi István Színművészeti Intézetből, ahová egyből bejutottam. Vagy tehetséges voltam, vagy a bizottság volt tehetségtelen. Első év végén tehetségesnek minősültem, a második végén tehetségtelennek. Megismételtem a másodévet, és ismét tehetségtelennek bizonyultam. Elmentem Kolozsvárra a magyar-angol szakra... másodévre! (A középiskolában orosz és franciát tanultam.) De angolul azóta sem tanultam meg, csak németül, tűrhetően. Kolozsváron többet jártam a Diákházba műkedvelő színjátszani, mint a filológiára tanulni, mert Bereczky Péter rendező kezén kiderült, hogy tehetséges vagyok. Az államvizsga tájkán, csoportfelelősként elvittem az előadást Vásárhelyre, hogy életemben egyszer mégis felléphessek a színművészeti intézet színpadán.

– Hol kezdődött tanári pályafutásod?

– Angol-, orosz- és tornatanár voltam két hónapot Kézdiváradon; községszinten 27 fiatal értelmiségi hölgy körében, aztán szakirányító lettem két hetet a kézdívásárhelyi kultúrházban. Rég túl voltam az első szerelmen, ami az első másodévem után jött, és a második másodévem után ment. Védett a Szentlélek, mert leendő feleségem fényképe már huzatos pénztárcámban lapult. Őt a harmadik másodévem ismertem meg Kolozsváron. Az első harmadévem eleji, akkor bosszantó félreértésből eredően tartottunk ki egymás mellett 33 és fél évet – vagyis: haláláig.

– Korábban azt mondtad, hogy felléptetek Vásárhelyen is...

– Ennek az előadásnak köszönhetően '73 novemberében harmadszor kezdtem másodévet a marosvásárhelyi színin. Mégpedig annak az évfolyamvezető tanárnak az osztályában, aki azelőtt tehetségtelennek minősített, de akkor épp külföldön tartózkodott. Végzsekör két színházhoz hívtak; utána néztem, nem tréfál-e valaki? Sepsiszentgyörgyöt választottam. Fő szempont: a feleségem odavalósi. Haza is került hamarosan a tanügybe.

– Milyen volt a színházi cenzúra, mennyire lehetett kijátszani az átkosban?

– A bemutató előszemléző csapatának fele szakbizottság, másik fele pártbizottság volt. Az utóbbi résszel adódtak gubancok: az állásreszketőkkel, a pártnyalókkal, a „beszolgálatosokkal”, a betojósokkal, az okoskodókkal, a született ostobákkal... (Pártbeszéd egy vizionálás kezdetén. Megyei párttitkárnő: Az az oldal üres marad? Rendező: Oda jön majd a madrigál. P.nő: Az más. Már azt hittem, ott nem lesz díszlet.) Tamási Boldog nyárfalevelét már a próbák idején elfújta a szél – a kakastoll szó miatt; Sütő András Pompás Gedeonját 107 próbával, ötödösöri nekifutásra engedték bemutatnunk – nem volt eléggé negatív a báró; Csurka István Házmestersiratójának életerős előadását kevés idő múltán sirattatták el velünk – a Kossuthnótát összetévesztették a magyar himnusszal; az egyik kabaré-előadást telefonon kurtították meg, mert a kollega azt fújta: „Vágóhídra néz az ablakom”; a hétfő este kezdendő magyarországi turnénk előtt péntek délután kötötték el az utat, a telefonközpontban kikapcsolva a külföldi vonalakat. '83-85 tájé-kára oda szegényedtünk, hogy a hónapokig nyúzott szilveszteri kabarénk bevezetőjeként ajándék sült malacot soroltunk ki; '86. január 15-én eltemettük a véletlenül politikai börtönt szenvedett Visky Árpád volt főszíneszünket; a szekuritáté tisztje irodát kapott a színházban; beharangozták a román társulat nyakunkba ejtőernyőzését. Nekem szerencsére nem kellett bevárnom a nagy-nemzet művészeit... A két évvel korábban kitelepedett kollégám meghívott Bécsbe. Az illetékes elvtárs addig csürte-csavarta a keleti nyarat, míg végül nyugati szélnek eresztett.

– Mikor hagyta el Erdélyt?

– 1986. augusztus 15. hajnalán, Bécsbe robogó vonaton. Már Kolozsváron berontottak a fülkébe az

egyenruhások, s míg a vagon haladt, szétzedtek ülést, plafont, falat, s a becsületünk-ből nem maradt egy falat. Irigy gyűlölettel hasított a szemük a képünkbe. Keserűen kuncogtam magamban: ti vagytok hős katonák?

– Emlékszel arra, hogy mi volt az első kereseted?

– Első keresetem? Négy újsütetű keleti cimborá, ácsorogtunk hajnalban a gyümölcs-kirakó nagypiacon, lácipelésre sóvárogva. Egyszer csak hozzám lépett egy elárúsító, és a kezembe nyomott egy százschillingest, nyájasan intve, hogy szíveskedjünk odébbállni a betonasztala elöl. Aztán következett egy tízennegy és fél óras (nem színpadi!) sóderezés. Majd egyedül maradtam egy nyitott falú falusi ház tövében vízlevezetőt vájni. Azzal áltattam magam, hogy a padló a színpad, az udvar a nézőtér, én a zenekari árokban állok, az ásó és a lapát hangszer. Halkan még énekeltem is a lágerslágeremet: „Csillagos ég, merre van a magyar hazám...” Bécsben sok mesterség üzött engem, mert nem értettem semmihez. Csak kuliztam, kuliztam rendszer-telenül. És zabáltam, zabáltam jegyrendszer-telenül. Szívtam, szívtam a levegőt szabadon. Az asszonykára várva – nehogy ne engedjék ki – utasítottam vissza a (müncheni) Szabad Európa Rádió bemondói állását. Továbbra is kényeserválogattam a munkahelyeket, míg nem – a feleség ötletére – taxisofőri diplomát szereztem. Taxinész lettem. Így én voltam Ausztria legjobb magyar színésze és legolvasottabb taxisofőre. Inkább vittem az utasokat a bécsi színházakba, minthogy magam mentem volna. Kínszenvedésnek bizonyult nézőtérén ülőm. Még Pesten is, ahol legalább értettem a nyelvet. De a kábulat maradt. Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége, valamint az Europa Club hátszelének dőlve 26 éven keresztül macacsul kulturmunkálkodtam.

– 2008-ban Bánffy Miklós-díjat kaptál.

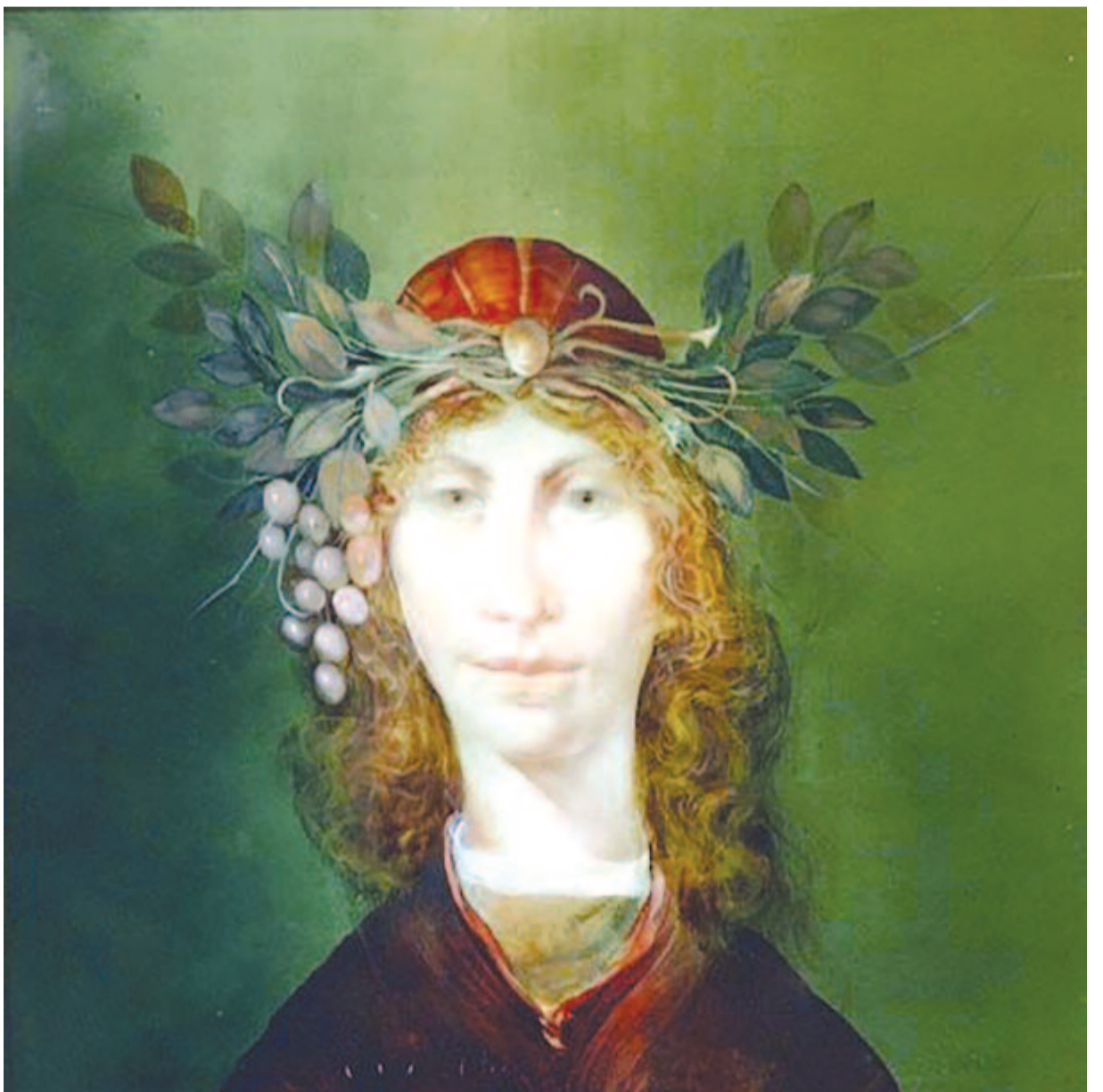
– A pompás kinézetelű okirat imígyen szól: Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Székely Szabó Zoltán részére, fáradhatatlan szervezőmunkájáért, melynek eredményeképpen a Magyarország határain túl működő magyar színtársulatok rendszeresen jelen vannak Bécsben és más ausztriai településeken, a BÁNFFY MIKLÓS-díjat adományozza. 1988-ban a bécsi Europa Club vezetőségi tagja, kultúrfelelőse lettem. 1990 után kaput tartam a Magyarország határain kívüli magyar színészeknek, íróknak, költők-

nek, politikusoknak. 1992. november 6-a és 2015. március 28-a között – az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége, majd az Europa Club ernyője alatt – 65 alkalommal hívtam meg 17 színtársulatot, színi és zenei együttést; már 1990-től felléptettem hozzávetőleg 35-40 előadóművészt, toll- és politikai szóforgatót. (Saját kabaréval én is ágáltam erre-arra.) A meghívókat én borítékoltam, postáztam, a jegyeket végig én árultam (olykor házhoz vittem a taxival), a bérelt termeket én takarítottam (2004-ig a feleségem segítségével). Amíg kellett, eljártam Budapestre intézni a vízumot. A vendégeket bécsi és környékbeli baráti családoknál szállásoltam el, alkalmanként két éjszakára, így elég jól meg tudtuk őket fizetni, előre megegyezett összeggel. Kisebbségi csapatokat néhányszor Linzbe is elvittem, egyet pedig Felvidékre. Az előadások sorát természetesen a magunkéval kezdtem: az Emigránsok című tragikomédiával, melyet hat évvel korábban hagytam otthon. 1992 őszén Bécsből elváltattunk vele Salzburgba és Grazba. Persze esett galiba is bőven, főleg a rozszant járművekkel. Egyszer például busztulajdonos lettem: az osztrák rendőrség szemrebbenés nélkül a nevemre terhelte a temesvári színház kölcsönzött, széteséssel viaskodó monstrumát, és bezáratta egy városvégi javítóintézetbe. A román követség vakarta ki onnan és húzatta át a határon – üresen, rendőri felhajtással. Attól fogva a vendégek Mosonmagyaróváron átszálltak az oda szervezett kocsikaravánba.

– Mennyire volt segítségére a feleséged, aki két évvel később került ki Bécsbe?

– A színházi és minden másminyen harcokban Edit, a feleségem kitűnő hívem volt. Szerencsémre a metszőolló szerepét is jól játszta: nyesegette a vadhajásaimat, csitította a fölös düheimet, diplomatáskodott... és örömmel fogadta a társulatokat. A ruhatáramat is kiosztotta, miután a marosvásárhelyi fiúk kisbuszát kifosztották a pesti konzulátus közelében. Editem német-magyar szakot végzett, mikor én tettem az angolt. Szorgalmas volt, közvetlen, megnyerő. Imádkozta a gyermekeket, de sajtához nem volt szerencséje. Egyéb nem is bántotta. Csak az átkozott feketekávét és a cigarettát ne találták volna fel! Erre a kettőre ment rá az élete 2004-ben. Pontosan akkor, amikor végre fel-szusszanhattunk volna a Duna-parti erkélyünkön...

(Folytatás a 7. oldalon)

16 éve hunyt el Szász Endre

E heti mellékletünket a magyar képzőművészet világhírű képviselője, a 2003. augusztus 18-án elhunyt Szász Endre alkotásaival illusztráljuk. Az 1926-ban Csíkszeredában született Munkácsy Mihály-díjas festőművész, grafikus, látványtervező és porcelánfestő Marosvásárhelyen, a Református Kollégiumban érettségizett, majd 1946-ban a budapesti Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait. Szőnyi István osztályában végzett, 1949-ben.

Ahogy azt a világhírű enciklopédiában is olvashatjuk, a múlt század ötvenes éveiben koholt vádak alapján egy évet börtönben töltött (1950-ben fegyverrejtegetésért 10 év börtönre ítélték). Szabadulása után könyvillusztrációkat készített, 1951 és 1960 között 600 könyvet illusztrált. 1964-ben Omar Khajjám Rubáiyát című könyve az ő illusztrációival a British Museum nemzetközi pályázatán bekerült a világ harminc legszebb könyve közé. 1968-ban látványtervezője volt az Egri csillagok című nagyszabású magyar történelmi filmnek.

A klasszikus mesterek technikájából merítő, s azt szürrealisztikus elemekkel ötvöző festői stílusával széles körben ünnepezték festővé vált. 1970-től magyar állampolgárként Torontóban, majd az Amerikai Egyesült Államokban élt. 1980-ban hazatérve egy újabb műfajban kamatoztatta tehetségét, a porcelán – mint számára addig kiaknázatlan terület – némi felfogásbeli változást is hozott. A hollóházi porcelánmanufaktúrában több jelentős porcelánmotívumot jegyez. Opálos szürkében játszó képzeletbeli, szürrealisztikus alakjait egyesítette a keleti ornamentika vonaljátékának stílusával.

Hazatelepülése után, Várdán, a Somogyi-dombságban megbúvó kis faluban lakott haláláig, a Somssich család hajdani kastélyában. A meglehetősen romos épületet eredeti állapotában újíttatta fel, kertjébe több száz különleges fát és cserjét ültetett.

2000-től képzőművészeti táborokat is rendezett a településen, ahol szobrászatot és festészetet gyakorolhattak a fiatalok. 2003-ban hunyt el, a kaposvári Keleti temetőben nyugszik.

A magyar művészetkedvelők széles köre egy máig legendás falinaptár kapcsán ismerhette meg művészetét. A naptárat a Medicor vállalat rendelte meg, Facebook-oldalukon a következőképpen írnak erről: Hatvanas évek vége, 1968. Mindenki meg volt örülve, hogy egy jópofa falinaptárhoz jusson. A Medicor vezetőségének az az ötlete támadt, hogy Szász Endrével, a magyar grafika nehezen elismert fegyverekével rajzoltatnak egy naptárt. A naptár nemcsak a Medicort tette híressé, hanem magát Szász Endrét is berobbantotta a köztudatba. Szakmai körökben a grafikus-illusztrátor-festő neve már ismert volt, de hihetetlen teljesítménye miatt nem akarták befogadni, a helyén értékelni. Álljon itt egy jellemző történet, ahogy a mester elmesélte a róla írt könyvben: „Valóban egymás után nyertem a díjakat... Azt hittem, a díj után elismernek, mert tehetségesnek voltam elkönyvelve, hiszen rengeteg munkát kaptam. De valamiért mégsem fogadtak el. Senki nem tudta, miért. Csak. A Szász az olyan izé. A fő ok talán az volt, hogy mindenki ivott, de én egy pohár bort sem tudtam meginni, mert – az apám részeges ember lévén – averzióm volt az ivással szemben. A családon belül annyi bajt csinált apám alkoholizmusa, hogy bele is halt a végén. Aranyos gyermekeim voltak, el kellett őket tartani, nem értem én arra rá, és nem is érdekelt, hogy kocsmákban üljek. A barátkozásnak ezt a módját nem ismerem. Idegen tőlem. Amikor kezdtek észrevenni, hogy vagyok, egyre népszerűbbé váltam, a minisztérium is vett tőlem 10 tusrajzot. Emlekszem, 900 forintot fizettek darabjáért, és rettentő büszke voltam. Nem a 900 forintért, hanem hogy a minisztérium méltat arra, hogy egy-

szerre megvesz tőlem 10 lavírozott tusrajzot. Amikor bevittem az osztályvezetőhöz, már ott volt 8-10 menő festő. Rögtön arra gondoltam, most meg fogják nézni a rajzaimat, mert engem is érdekel a másik művész munkája, örülök, ha szépet csinál. Sokszor jobban örülök, mint a

magaménak. És, gondoltam, na most mutatok nekik valamit. Beszélgettek lettem a rajzokat, ránéztek, majd elfordultak, és tovább társalogtak. Kétségbe voltam esve, hogy miért hittem azt, hogy ezek a rajzok valamik, hát nullák, semmiféle hatást nem váltottak ki belőlük. Olyan za-

varba jöttem, hogy miközben távoztam, ottfelejtettem az öngyújtómat. Visszamentem a szobába. Az egész társaság egymást lökdösve-taszigálva tolongott a rajzaim körül.” (Részlet a *Szász Endre* című kötetből. Az interjút Menyhárt László készítette. Corvina Kiadó, 1983.) (Knb.)

Szemponatok

(Folytatás a 6. oldalról)

– *Hogyan tovább 2004 után?*

– Még lehúztam tíz évet Bécsben, egy igénytelenebb lakásban, a színházasdíjból nem engedtem. Szerveztem tovább Bécsben, nyaranta a kisvárdai fesztiválon lábatlankodtam (összesen húsz alkalommal), olykor a taxit szegre akasztottam, pihentem, hazajöttem játszani, nehogy spórolni találjak. A 2010-11-es évad felét Kézdivásárhelyen művészkedtem el: Török Viola hívott meg a Tündöklő Jeromosba, de odaragadtam a szilveszteri kabaréhoz és a Tisztújításhoz. Ké-

sőbb még vendégfelléptem Violánál a Vitéz lélekben és a Viharban. 2014. szeptember 1-re ébredtem nyugdíjra, 11-én megmütöttek a bal szememet, november 17-én kikötöttem Marosvásárhelyen. És nem csalódtam. Azt kaptam, amire számítottam, leszámítva egy könyvet: a Teleki Tékában felszolgálták nekem úkapám, homoródalmási Jakab János 1838-ban, Marosvásárhelyen megjelent, latin nyelvű, 48 oldalas, magyar bevezetőjű jogi szakkönyvét: A' TÖRVÉNYKEZÉS RENDÉN ELÉ FORDULÓ STYLUSOK' MAGYARÁZATJÁRÓL ÉS ELOSZTÁSÁRÓL.

Második meg bővített kiadás. (Az első 1834-es.) Az illusztris szerző bejáratos volt a Bolyai családhoz, Jánosnál csupán két évvel lévén fiatalabb, és egynéhány ház tulajdonosaként többszörösen szomszédja is. A már Nádason lakó, Dicsőszentmárton kerületi főszolgabíró ifj. Jakab János szintén jogot végzett. Költő volt, mint én kamaszkoromban. Csakhogy nekem idejében megjött az önkritikám: 92 klapanciám gyűjtöttem meg a tornácon. Nem akartam leégni, inkább éjjen le a ház. Később a szerelem ugyan még előhasznált belőlem néhány kínrimet, de aztán leülepedtem a prózára.

– *Valójában már itthon elkezdtél írni, bedolgozni a lapoknak...*

– Sepsiszentgyörgyi színész koromban apró hétköznapi jelenségekre parittyáztam a napilapban; az Új Életben megjelent néhány sápadt humorolmányom (Varró Ilona rúszogatta őket); az Ifjúmunkásnál a fiatal színészekkel készített interjúimat Gergely Tamás támogatta, hogy ki ne essenek a lapból; a Brassói Lapokban Sipos András közölte a szentgyörgyi művészekkel és műszakiakkal barkácsolt interjúimat, majd a Plugor Sándor karikatúráihoz írt sértegetéseimet; Gajzágó Márton bécszaki lapjában is szellemeskedtem. Bécsben a humorolmányaimat egyre gyakrabban sütögettem el, ahol csak tehettem, írásban is terjesztettem. Mondhatnám, a konduktor kilövése az én ötletem volt, annyira idejében javasoltam. Amikor már tehettem, idehaza is hangoztattam a múltat és a jelent birizgáló meglátásaimat, no meg színházi témákat is láttattam. Tizenöt könyvet bütyköltem össze, közülük tizenháromat saját farzsebemből fizettem ki. Íme unalomkeltésül: *Dákok a nyitott égbolton* (1991); *Öntudat és fae* (1992); *Volt egyszer egy társulat* (a sepsiszentgyörgyi színház ez előtt 35 évvel,

1993); *Egy nemzedék – két felvonásban* (interjúk fiatal erdélyi színészekkel, 1994); *Az elvtárs nem vész el* (politikai szatírák, 1996); *Könnyű nekem* (politikai kabaré, 2003); *Az semmi!* (színházi hanták, zürök, féltékenységek, viccek, 2007); *Tutuka avagy Az utolsó Szabó* (humoros önéletrajz, a Bécsbe távozásomig, 2009); *Egy nemzedék három felvonásban* (a korábbi interjúkötet egy körrel megtoldva, 2012); *Szerencsés jó estét kívánok e háznak...* – (Széllyes Sándor emlékezete, 2013); *Végtelen farsang* (politikai szatírák 1989-től 2014-ig, 2014); *Színházasság* (bécsi színházadim, színházi anekdoták és viccek, 2015); *25 maradhat?* (a Gruppen-hecc Kabarétársulat első 25 éve, 2015); *Járd ki, lábam!* (60 éves az Állami Székely Népi Együttes-Állami Ének- és Táncegyüttes-Maros Művészegyüttes, 2016); *Különjárt* (politikai szatírák és kocsmai anekdoták, 2017). Írásaimra alapozva az itthon kiújult szempontjaimat rendszertelenül, de kezelem. A gyógyszer neve: Tutukan-tuálé. Összetétele: egy rész Tutuka-humor, öt rész vidám kan-dal (volt és mostani kan-dalokok – lásd Cantuale együttes –: Bakos Levente, Bíró Péter, Ferencz Csaba Örs, Márton Zsolt Barna, Nyilas Szabolcs, Suba László, Szabó Levente).

– *Milyen a kapcsolatod a marosvásárhelyi Spectrum Színházzal?*

– Visszámigráltamkor vártam, hogy nyisson a Spectrum Színház. És nyitott – felém is. Három bemutató erejéig: Sirály (Csehov), *A nők iskolája* (Molière), *A szekrény titka* – eredetiben *Naftalin* (Heltai Jenő). Az első kettőt Török Viola, a harmadikat Kovács Levente rendezte. Kedvemre játszva búcsúztam a SZÍNHÁZTÓL. A titokzatos szekrény bezárva. A szerepeim vállfán. Naftalinban.

Ha november, akkor blues

Kaáli Nagy Botond

November 7-9. között ismét sor kerül Marosvásárhelyen a Freedom Blues Festivalra. A Sörház utcai Jazz&Blues Club és a Partitura Egyesület által megteremtett zenei szemle immár a város egyik szép és nívós hagyományává vált, az idei fellépők listáját szemlélve pedig ez évben is minőségi zenei élménnyel gazdagodhat az érdeklődő közönség.

A dzsesszklub különböző termeiben zajló koncertsorozat november 7-én, csütörtökön veszi kezdetét: este 8 órától a klub Piano termében a marosvásárhelyi Rocksuli diákjai lépnek fel Blues for Kids című koncertjükkel, ezt 22 órától a Demeter József „Döme” által „levezényelt” Rock and Blues Party követi.

November 8-án, pénteken a Bunkerben 19 órától Andrei Cerbu and the Crossroads lép fel, őket a hazai blueslegenda Mike Godoroja és Blue Spirit nevű együttese követi

a Zeppelin Experiment című projekttel. Az estét 22 órától a magyarországi Blues Brothers Show zárja. A Piano teremben 23.30 órától tovább folytatódik az eseménysorozat: fellép a Black River Blues Band és Döme, a rock és bluespartival.

November 9-én, szombaton 14 órától az Ursus Sörházban Mississippi Mudd-kóstoló és bográcsétel lesz a Blues Chef, Alex Godoroja és a Snaco Dixieland Band jóvoltából. A Bunkerben 19 órától kezdődik a program, ekkor a hazai bluesmuzsika másik legendája, Sir Blues Vali Racila koncertezik. 22 órától az Oxigen featuring Eugen Caminschi zárja a bunkerbeli koncertsorozatot. A Piano teremben 23.30 órától ismét a Black River Blues Band lép fel, valamint Döme, a hajnalig tartó rock and blues bulival.

Az idei fesztivál ceremóniamestere ezúttal is Mike Godoroja lesz, az eseménysorozatra a későbbiekben részletesen visszatérünk.

120 éve született Alfred Hitchcock

Százhusz éve, 1899. augusztus 13-án született Alfred Hitchcock filmrendező, a borzongatás nagymestere, akinek filmes ars poeticája az volt: „El kell érni, hogy a néző a lehető legjobban szenvedjen”. Nevéhez a filmtörténet olyan klasszikusai fűződnek, mint a Psycho, A Manderley-ház asszonya, a Hátsó ablak, a Szédülés vagy a Madarak. Az MTVA Sajtóadatbankjának portréja:

Egy londoni zöldségkereskedő harmadik gyermeke volt. Mérnöknek tanult, a filmmel feliratok tervezésén keresztül került kapcsolatba, idővel aztán kitanulta a szakma minden csínját-bínját. Gyorsan rátalált a feszültség fokozásán alapuló, borzongató thriller műfajára, ihletet gyakran a gyilkossági ügyek bírósági tárgyalásaiból merített. Ő maga az 1927-es *A titokzatos lakót* tekintette az első valódi „Hitchcock-filmnek”, amelyben későbbi thrillereinek legtöbb jellegzetessége fellelhető. 1929-ben *Zsarolás* címmel ő készítette az első sikeres angol hangosfilmet, majd olyan, mára legendássá vált alkotásokat forgatott, mint *Az ember, aki túl sokat tudott*, a *39 lépcsőfok* vagy a *Londoni randevú*. 1939-ben Hollywoodba hívták, az amerikai állampolgárságot 1955-ben kapta meg. Legelső tengerentúli munkája, *A Manderley-ház asszonya* 1940-ben elnyerte a legjobb filmnek járó Oscar-díjat.

Hitchcock mintegy félszáz filmje három fő téma köré rendeződött. Az első: egy ártatlanul megvádolt embernek a megmeneküléséhez meg kell találnia a valódi tettest (*39 lépcsőfok*, *Idegenek a vonaton*, *Örület*, *Észak-északnyugat*). A második: a férfit egy bűnös asszony elcsábítja, majd tönkreteszi vagy megmenti (*Zsarolás*, *A Manderley-ház asszonya*, *Szédülés*). A harmadikban a gyakran pszichopata gyilkos személynére csak a cselekmény kibontakozása során, lassan derül fény (*A gyanú árnyékában* – ezt nevezte kedvenc filmjének, *Hátsó ablak*, *Psycho*). A sorból kilóg a *Madarak*, az ismeretlen okokból az emberre támadó állatok motívuma később sokak fantáziáját ihlette meg.

A női főszerepre előszeretettel választott szőke színésznőket (Tippi Hedren, Grace Kelly, Kim Novak), mert úgy tartotta: „a szőkék a legjobb áldozatok, olyanok, mint a frissen hullott hó, amelyben látszanak a véres lábnyomok”.

Életművéből a legtöbben a *Psycho* zuhanyozós jelenetere emlékeznek, amelyben Janet Leigh-re

újra meg újra lesújt az Anthony Perkins által megformált gyilkos kése. A mindössze három percig tartó hátborzongató jelenetet egy hétfő forgatták, és ötven vágás szerepel benne, a legtöbb rendkívül közeli kép, de a gyilkos fegyver nem is érinti az áldozat testét. (A legenda szerint azért, hogy a sikolyok élet-hűek legyenek, a színésznőre hideg vizet eresztettek...) A filmtörténet első olyan filmjére, amelyben a főszereplőt már az első félóra után kegyetlen módon megölik, a korlátozott költségvetés miatt – Hitchcock maga volt a producer is – a rendező nem nagynevű sztárokat szerződtetett. A fekete-fehér alkotást 1998-ban Gus Van Sant neves szereplőgárdával, színesben kockáról kockára újraforgatta, de ennek népszerűsége meg sem közelítette az eredetét.

Hitchcocknak valóságos rögeszméje volt Freud, filmjeit telezsúfolta szimbólumokkal, főbiákkal. A hatóságoktól nagyon tartott, mert kiskorában egyik csínytevése után apja egy rendőr barátjával néhány órára lecsukatta – a szabályokat ezután filmjeiben hágtá át, hiszen így még „ölhetett” is büntetlenül. A nézőket ráhangolta a félelemre, a feszültség fenntartása érdekében új látószögeket és kameramozgásokat talált ki, bonyolult vágásokat, sejtelmes filmzenét, meglepő hanghatásokat alkalmazott.

A negyvenes évektől minden filmjében feltűnt egy pillanatra, a bennfentesek sokszor csak azután tudtak a cselekményre figyelni, hogy „kiszúrták” jellegzetes alakját járólóként, újságcímlapon, postásként. Többször szerepeltette feleségét (akibe annak idején évek óta szerelmes volt, de csak akkor

jobb ötletei éjszaka támadnak. Egyszer aztán papírt és ceruzát készített az ágyhoz, és reggel azt találta felírva: „Fiú beleszeret a lányba”.

A népszerű „Hitch”-et öt alkalommal jelölték a rendezői Oscar-díjra, de mindannyiszor üres kézzel távozott, az Amerikai Filmakadémia végül 1968-ban az Irving G. Thalberg-életműdíjjal „kárpoztolta”. A díj átvételekor mindössze annyit mondott, hogy „köszönöm”, és még hozzáfűzte, hogy „mindenkinek nagyon köszönöm”, de akkor már kikapcsolták a mikrofonját. 1979-ben megkapta az Amerikai Filmintézet életműdíját, a következő évben II. Erzsébet brit királynő lovaggá ütötte. A Brit Film- és Televíziós Akadémia (BAFTA) örökös tagsággal járó életműdíjjal tüntette ki, szintén életműdíjat kapott az amerikai Lincoln Centertől, valamint az Amerikai Rendezők Céhétől (DGA), és csillaga díszíti a Hírességek sétányát.

Sir Alfred Hitchcock 1980. április 29-én halt meg Los Angelesben. Halála után három évtizeddel a Brit Filmintézet kampányt indított filmjei „örökbefogadására”, hogy pénzt gyűjtsenek kilenc némafilmjének digitális restaurálására. A legkorábbinak vélt, *The White Shadow* című filmjét 2011-ben mutatták be, a 2012-es londoni ötkarikás játékokat kísérő kulturális olimpián némafilmjeit felújított változatban, új zenei aláfestéssel vetítették. Ugyancsak 2012-ben életrajzi filmet forgattak róla, a legendás rendezőt Anthony Hopkins, feleségét Helen Mirren formálta meg. Néhány éve bejelentették, hogy bemutatják holokauszt-dokumentumfilmjét, amelyet eddig még nem láthatott a közönség. A *Madarak* 2016-ban – nyolcadik alkotásaként – az amerikai filmörökség része lett. A filmtörténet egyik legnagyobb rendezőjének arcképe bélyegen is megjelent.

Az Omega Éjszakai országot című lemezének borítója (Szász Endre alkotása)

Bodor Péter 170 éve távozott az örökkévalóságba

Az 1849. augusztus 6-án elhunyt Bodor Pétert szűkebb hazájában már alig ismerik, bár a magyar műszaki és tudományos világ soha nem feledte el a remekművek alkotóját, aki gyötrelmes életutat járt be. Neve kitörülhetetlenül fénylik a szakirodalomban és a lexikonokban, de számtalan szép-irodalmi mű is hőségé emelte.

Buksa Éva-Mária

Múltunk, történelmünk és nemzeti hagyományaink megőrzése és az ifjú nemzedékekkel való megismertetése kiemelten fontos számunkra. Egy hírneves ember akkor hal meg, ha elfelejtik, egy nemzet pedig akkor pusztul ki, amikor már nem emlékszik múltjára, történelmére és kiválóságaira. Egy másik kiváló székely tudós, Bodor Péter kortársa, az orientalista Körösi Csoma Sándor írta: „Tiszteld a múltat, és éltesd tovább!”. Igen! Ez az imperatívus – úgy vélem – időszerű és örök érvényű figyelmeztetés! A múlt benne él a jelenben, nem tudjuk magunkat függetleníteni tőle, hatást gyakorol ránk. Múlt nélkül nincsen jelen, s a felelősségteljes jelen záloga a jövődönnek.

Ki is volt Bodor Péter?

A székely ezermesterként emlegetett feltaláló, ha nem is ezer, de legalább húsz szakterületen munkálkodott, és alkotott csodálatos, korában még ismeretlen műszaki remekeket. A rendkívüli szellemi képességekkel, alapos szakmai tudással és kivételes fantáziával megáldott Bodor volt kertész, órajavító, ács, asztalos, műszerész, lakatos, rajzoló, hidraulikus készülékek, vízi malmok készítője, építész, csodás mechanikai gépek alkotója, városi geometra (mérnök), terrakottakemencék alkotója, magától járó szekér feltalálója, hidépítő, zenei szerkezetek és hangszerek készítője, festőművész, szárnyas oltárok faragója, orgonakészítő – kortársai orgonaművészeknek titulálták –, forgószinpad tervezője, zenetanár, puskátöltvények gyártója, ágyújavító és a Marosvásárhely piacterén felállított csodálatos zenélő kút tervezője és megalkotója, amelyre legbüszkébb volt ő maga is, és amelynek külföldről is csodájára jártak.

Közismert, hogy az emberi élet állandó átalakulások, változások, megújulások folyamata. Ilyen változásokkal és ellentmondásokkal teli, különös emberi sors az övé! Elszánt cselekvés, merész gondolatok, csodálatos tettek, nemzeti lelkiismeret, és soha nem látott bámulatos megvalósításokkal tele alkotó élet, melyet beárnyékol, sőt már-már elviselhetlenné tett a pénz démona (démoni csábítása) és a hatalom kegyetlen megtorlása.

Életpályája mélység és magasság! A börtöncellák kínzó légköre ezzel szemben kiváló alkotásaihoz az anyagi alap megteremtésének szüntelen vágya, mellőzés és elismertség, nincstelenség és átmeneti jólét, megvetés és csodálat, irracionális cselekvés és céltudatosság, fojtogató reményvesztettség és csábító remények, valamint ünnepeltség és nélkülözés közé szorított életút.

A 19. század első öt évtizedében olyan úttörő zseni volt műszaki és művészi téren, akéhez hasonló a mai napig nem született magyar földön. Első életrajzírója, Benkő Károly, a Református Kollégium néhai tanára így ír róla: „Termetére nézve magas szöke..., ép és illő alkatú, jellemére csendes, tanulságos beszédű – jól ismertem én is.”

Külföldi peregrinációján sok országot bejárt, számos mesterséget, tudást elsajátított, de hazatért szülőhazájába az ő népéhez! Ezt a földet, ezt a népet vállalta egy életre, amelynek köszönhette mindazt, ami benne műszaki-tudományos, avagy művészi érték.

Több mint 20-féle szakterületen alkotott remekműveket. A mérce számára a tökéletesség volt! Sehohol semmilyen feljegyzés nincsen arról, hogy munkája, ill. találmánya ne működött volna kifogástalanul. Mindegyik zseniális alkotása tökéletesen betöltötte azt a funkciót, amelyre megalkotta. Művei – melyek közül három orgona és az 1820-22 között Marosvásárhely főterén megépített zenélő kútjának budapesti hasonmása (1935-36), valamint az oltszemi (Kovászna megye) Mikó-kastély freskói átvészelték az évszázadok viharát – ezek mind az önkifejezés sajátos eszközeinek tekinthetők.

Pál-Antal Sándor 2015-ben megjelent *Mesterségem címere: Bodor Péter, egy zseniális székely elme* című, 350 oldalas, kitűnő tanulmánykötetében részletesen feltárja azokat

a helyeket, ahol a Mester dolgozott, alkotott. Eszerint Erdély öt megyéjében (a mai Maros, Kolozs, Hargita, Kovászna és Beszterce-Naszód megye) vállalt legkülönbözőbb, leg-

mint 20 szakmai területen. Munkáinak visszfényében dekadolhatjuk a rendkívüli értelmet, zseniális tudást, gazdag alkotó képzelőerőt és a büszkén vállalt nemzeti öna-

A hajdani zenélő kút hasonmása, T. Kovács Áron munkája

csodálatosabb műszaki és művészeti munkákat.

Bár életútjának bizonyos időszakait titokzatos homály és legendák misztikus köde lengi be, azt biztosan tudjuk, hogy zseniális műszaki tehetségét a magyar szabadságharc szolgálatába állította, és önkéntes munkája az 1849-es szabadságharc hőségé emelte.

Ma szomorúan tapasztalhatjuk, kevesebbnek tűnik annál, amit jelentett akkor, a 19. század első évtizedeiben, amikor ritka tehetségével, egyediségével, kreatív lángelméjével feltűntetett keltett korábban belföldön és külföldön egyaránt.

A kortársak számára szinte felfoghatatlannak színparkozó ötleteinek megvalósításai! A lángelme zseniális terveinek, gondolatainak szárnyalásában sokszor érezte a visszahúzó erőket súlyát: a pénztelenség, az anyagi korlátok, a büntudat, a nyirkos börtönök embertelen viszonyai, a hatalom gáncoskodása és a rideg közöny szorító, fájó bilincseit, de ő megtalálta a módját, hogy szépséget és művészetet szűrjön le megpróbáltatásaiból... Ezért munkája és erőfeszítései nyomán szépség, megelégedettség és béke fakadt, műszaki téren pedig harmonia, biztonság és csodálat.

Korunkban, amikor a holdra szálló vagy a világűrben száguldó ember jövőnk meghatározó kutatásokat folytatva csillagutazatból integet felénk a televízió képernyőjén, a jelen embere – talán – nem értékeli eléggé Bodor Péternek, e neves feltalálónak remekműveit, melyek túlmutatnak a provincializmus határain, és amelyek a korabeli európai színvonalat túlhaladó tudás megnyilatkozásai... Bizonyíték erre a korabeli és a későbbi külföldi sajtóban megjelent cikkek sokasága.

A Mester letette kézjegyét az egyetemes magyar tudomány- és művészettörténetben. Bodor Péter nevének említése nélkül nem lehet megírni a 19. századi magyar tudománytörténetet, sem pedig Marosvásárhely történelmét.

A „székely zseni” ezt a földet, ezt a népet vállalta egy életre, amelynek köszönhette mindazt, ami benne időtálló emberi tudás és művészi érték.

Az egyetemes magyar művelődéstörténet pedig Bodor Péternek köszönheti, hogy a 19. század első évtizedeiben olyan műszaki csodákkal kápráztatta el honfitársait, amelyekhez hasonlót abban a korban még senki nem látott és nem is álmodott. És tette ezt több

zonosságot, illetve öntudatot, valamint nemzetje jövőjéért aggódó szeretetet. Alljon itt igazoláshoz az 1856-ban a kibédi lelkésznek írt hosszú leveléből egy részlet az orgonával kapcsolatosan: „...én nem haszon keresésből készítettem, hanem meg akartam mutatni, hogy a magyar ember is ember, s más nemzet is tanulhat a magyartól!”.

Ma nevét visszhangozzák a magyar tudománytörténet lexikonjai, a róla írt tanulmányok, irodalmi alkotások, az a három orgona, amelyen felcsendülnek azok a zsoldtárok, amelyek hitet és erőt – talán még biztatást is – jelentettek küzdelmes életútján. És nevét őrögti a magyar főváros egyik legérdekesebb turistalátványossága: az 1935-36-ban rekonstruált Margit-szigeti csodakút.

És emlékeztet hirdeti 2018 októberétől az erdőszentgyörgyi Rhédey-kastélyban létesült Bodor Péter-emlékszoba és az ott kiállított valóságosan zenélő csodakút háromdimenziós animációja (a sepsiszentgyörgyi Maketo cég – T. Kovács Áron műépítész remeke). Egyedi életművének máig ható erejét emelte napfényre a feledés homályából az erdőszentgyörgyi Bodor Péter-emlékszoba; bár tudományos igényességgel megalkotott kis mementó, mégis igen szegényesnek tűnik a hatalmas és zseniális életművet ismerve. A tárlókban kiállított, vele kapcsolatos okiratok sokasága igen gazdag, és érdekes betekintést nyújt a múzeumlátogató számára. Ezekből kiténik a Mester magas szellemi érdeklődése, igényessége, ami korában nem volt jellemző. Például Bodor Péter javainak árverési lajstromán 1820 márciusában 186 tétel szerepel. Igen érdekes megfigyelni, hogy milyen könyveket gyűjtött. Néhányat megemlítenék a különböző szakmai területekről: Prasis geometriæ, Föld matematikai leírása, Pethe Ferentz Mathesissa, vagy Pethe F. Gazdaság, Lótenyésztés és barom Orvoskönyv, Gazdaságbeli utasítások, Közöséges Geometria, Füvek könyv, Marothi Arimetica, Egy technológium könyv, Algemaine Weltkunde, L. Advocat, Erköltsi philozophia, Utazások tårháza.

Szépirodalmi-tudományos könyvek: Csonkai munkái, Bolyai Farkas – Ót tragédia, Bolyai Farkas – A párizsi per, Pope próbatétele az emberről, Téli estvék (versek), Marton: Német Grammatica, Debreceni és Kolosvári Kalendárium.

Lexikonok és szótárak jegyzéke: Hübner

lexikonja 5 db., Marton Német magyar-deák és Magyar német-deák lexikonja 2 db.

Vallásos művek: A Teremtőhöz való fohászkodás, Egy énekeskönyv.

Művészeti érdeklődése sokoldalú. Erről tanúskodnak a *Perspectiva pictorum* című könyv, valamint *Egy musicale instrumentum* 5 cilinderrel, *Egy musicalis secreter* ebánun fából 8 féle valcerekkel, *Egy hegedű tokjával*, *Egy gitár tokjával*, *Egy flauta tokostól*, *Egy új Laufverk*. A falon számtalan értékes festmény szerepel a lajstromon.

Alkotásai az eltelt közel 200 év alatt elenyésztek, csak a Budapesten 1935-36-ban felépült Bodor-kút hasonmása, ma is létező orgonái: a Vámosgálfalván 1830-ban, a Mezőbodonban 1846-ban, valamint az 1847-ben Kibében épített tízmutációs orgona (az utolsó 1848 őszén készült Szabédon, de 25 év múlva leégett) és Oltszemen (Kovászna megyében) a Mikó-kastély falfestményeinek maradványai hirdetik az egyszer volt Mester zsenialitását. A múló időben dacolva a mulandósággal.

A végzete is rendhagyó: nem betegágyon lehelte ki lelkét, hanem a magyar honvédek harcéri ellátmánya miatt aggódva a Kolosváron tartózkodó Bem tábornokkal szeretete volna megbeszélni egészen új technikával készülő lövedékeik kérdését... És ott, az idegen városban érte a hirtelen halál. A marosvásárhelyiek csak a Kolosváron megjelent nekrológból értesültek a tragikus végétől. Az emlékszoba falán olvasható az egész szöveg. Most ebből ragadok ki két gondolatot: „Kár, hogy a néhai JELES születésével megelőzte a művészet és mesterségek évtizedét. Lángeszenek áldoztatja volt ő is, mint azon időben sok más...”

A ma embere és szülőföldjének népe számára mit jelent Bodor Péter? Miért lehet példaértékű... Azért, mert a tehetség, a keserű önfeláldozás árán megszerzett tudás és alázat megtestesítője volt, aki a szakmai kompetenciát az átlagosnál magasabb szinten művelte. Példája a szakmai kibontakozás kitartó munkálására ösztönző emberi magatartás és a hitbeli lelki megtisztulásra való vágyódás.

Példaértékű tudományos érdeklődése. Mérész tervek, pontos számítások mestere, aki felismerte a gondolat teremtő erejében rejlő lehetőségeket, és felelősségteljes munkával műalkotásokat hozott létre. Ugyanakkor példát vehetünk tőle a kifogástalan, pontos munka elvégzésében. Másik magyar jellemvonása a szavahihetőség, az adott szó megtartása!

Napi munkánkban az újszerű megoldások, módszerek keresésére buzdít az ő példája, sőt új felfedezésekre való törekvésben is követhetjük őt. Korát meghaladó, magas színvonalú tudásának sokszínűsége a művészeti alkotások (fafaragás, zeneszerkezetek, hangszerek készítése, építészet, festészet) terén is megnyilvánult.

A közösség érdekében fáradozó ember típusa, aki nemzeti öntudattól vezérelt önfeláldozó hazafinak bizonyult: a nagy eszme, a magyar szabadság magasatos eszméjének hőddolva a szabadságharcot segítő lövedékek és gyutacsok gyártásába kezdett. És példát statuált számunkra szülőföldjéhez való határozott ragaszkodásával, hiszen külföldön szerzett tudását, tapasztalatát itthon akarta kamatoztatni erdélyi népe javára. Legékesebb példa erre orgonái mellett a marosvásárhelyi Bodor-híd és Bodor-kút, valamint az 1849-es szabadságharcban önként vállalt segítség. Saját esendősége és drámai fordulatokkal teli élete miatt sokat gyötrődő ember – véleményünk szerint – a megrendelő megelégedését, csodálatát kiváltó alkotásaiban, szemet-lelket gyönyörködtető munkáiban talált némi megnyugvást, örömet...

Bodor Péter megismertetése az ifjú nemzedékkel és kultuszának ápolása olyan érték-honosító munka, amelynek megvalósításában az erdőszentgyörgyi Bodor Péter-emlékszoba látogatása igen jó szolgálatot tehet...

A kisvárosban az emlékszoba és a református parókia, azaz születésének emléktáblával jelzett helye – úgy vélem – garancia a Mester örök emlékezetének megőrzésére szülőföldjén.

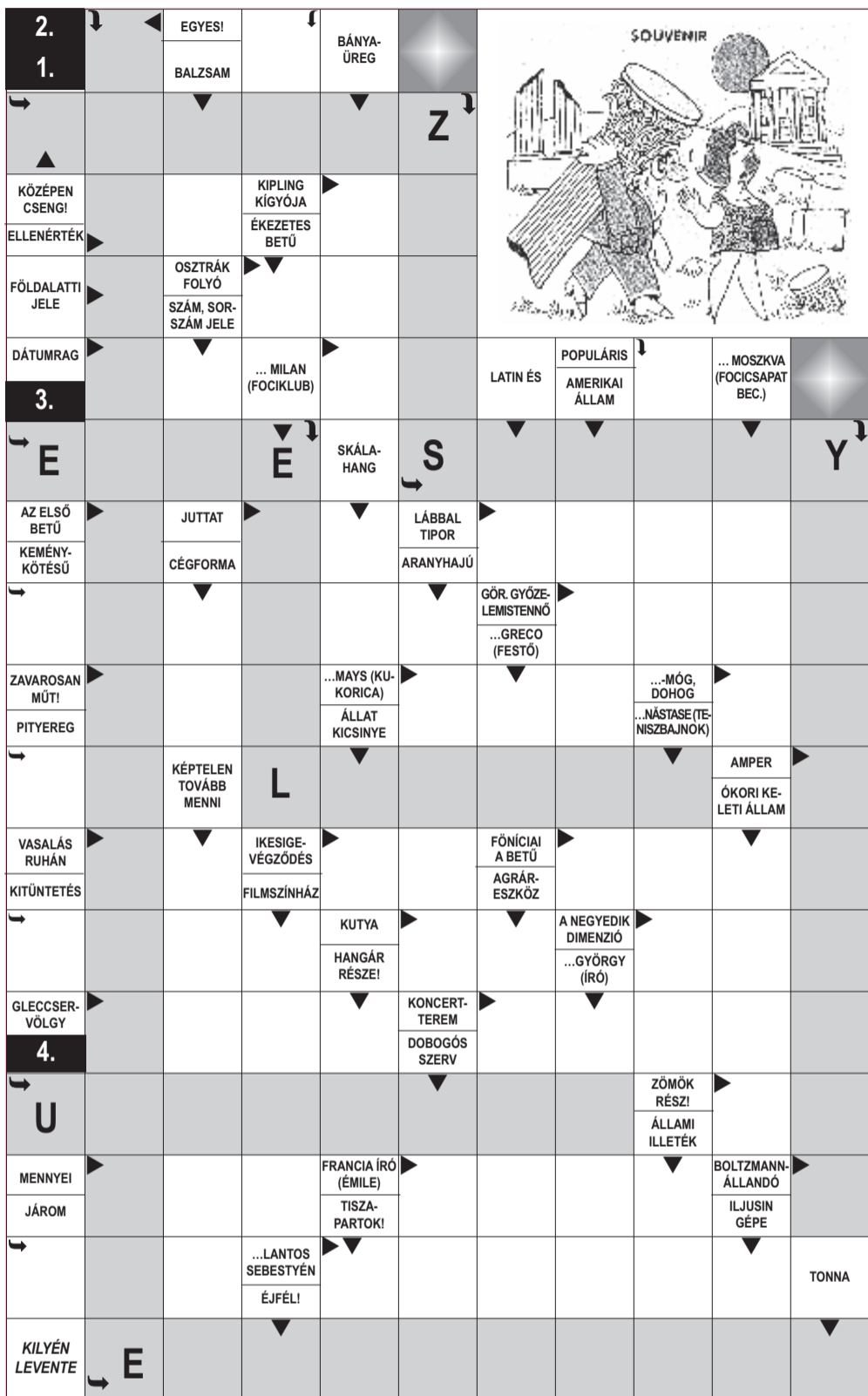
Nemeskürty István mondta: „*A múltat nem lehet elvenni tőlünk, de az csak akkor a miénk, ha ismerjük.*”

Erre buzdít Pál-Antal Sándor akadémikus is fentebb idézett könyvében: „Az anyagi feltételek hiánya és társadalmi kiszolgáltatottsága meggátolta őt abban, hogy ma nemzetközileg elismert feltalálóként tartás számon..., de rászolgált a »székely ezermester« megnegvezésre, és megérdemli, hogy híres elődeink között számontartsuk, és emléktét őrizzük.”

Neve ott fénylik Erdély nagyjainak virtuális panteonjában!

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 861.

2. 1. **1.** EGYESI BALZSAM BÁNYA-ÜREG Z

KÖZÉPEN CSENGI ELLENÉRTÉK KIPLING KÍGYÓJA ÉKEZETES BETŰ

FÖLDALATTI JELE OSZTRÁK FOLYÓ SZÁM, SORSZÁM JELE

DÁTUMRAG **3.** ... MILAN (FOCIKLUB) LATIN ÉS POPULÁRIS AMERIKAI ÁLLAM ... MOSZKVA (FOCICSAPAT BEC.)

E **E** SKÁLA-HANG **S** **Y**

AZ ELSŐ BETŰ JUTTAT LÁBBAL TIPOR KEMÉNYKÖTÉSŰ CÉGFORMA ARANYHAJÚ

ZAVAROSAN MŰTI PITYEREG ...MAYS (KUKORICA) ÁLLAT KICSINYE ...MÓG, DOHOZ ...NÁSTASE (TENISZBAJNOK)

KÉPTELEN TOVÁBB MENNI L AMPER ÓKORI KELETI ÁLLAM

VASALÁS RUHÁN KITÜNTETÉS IKESIGE-VÉGZŐDÉS FILMSZÍNHÁZ FÓNICIAI A BETŰ AGRÁRESZKÖZ

GLECCSER-VÖLGY **4.** KUTYA HANGÁR RÉSZEI A NEGYEDIK DIMENZIÓ ...GYÖRGY (ÍRÓ)

U ZÓMÓK RÉSZEI ÁLLAMI ILLETÉK

MENNYEI JÁROM FRANCIA ÍRÓ (ÉMILE) TISZAPARTOKI BOLTMANN-ÁLLANDÓ ILJUSIN GÉPE

...LANTOS SEBESTYÉN ÉJFÉLI TONNA

KILYÉN LEVENTE **E**

A STENDHAL-IDÉZET

című pályázat nyertesei:

Feier Ilona,
Szászrégen, Duzilor u.
Lefkovits Szidónia,
Marosvásárhely

A pályázati rejtvény megfejtése:
**AZ IGAZI SZERETŐ CSAK KEDVESE
GYÖNGÉDSÉGÉRE VÁGYIK.**

Kérjük a nyerteseket,
vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel
a 0742-828-647-es telefonszámon.

Megfejtések

az augusztus 9-i számból:

Klasszikus (ikrek):
Hazám, hazám

Skandi:
A hangjának néhány csepp eső
is örvönyt jelent.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,

www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

AUGUSZTUSI ÉVFORDULÓK (1.)

1	2	3	4	5	L	6	7	8	9
10						11			
12	13	14	15	16		17		18	19
20					21		22		23
25				26		27		28	29
30				31			32		33
34	35	36				37	38		39
40	41		42			43			44
45		46				47		48	49
50					51		52		53
54	L				E			C	Y

VÍZSZINTES: 1. Amerikai író, költő, 200 éve született (Herman). 8. Üres fiók! 10. Szigetszoport Alaszka mellett. 11. Felénk. 12. Politikus, MTA-tag, 200 éve született (István). 17. Repülőjegyet érvényesít. 19. Felhajítás. 20. Ezen a nyelven beszélt Jézus. 21. Az ön vegyjele. 22. ... Vegas (USA-város). 24. Tiltószó. 25. Kárt okozó. 26. Nitrogén (rég). 28. Epizodista színész, 150 éve született (Lajos). 30. ...-Ce, kínai filozófus. 31. Nála lentebb tesz. 33. Női név (nov. 14.). 35. Balkáni főváros. 37. Komputertároló. 39. Hatból kettő! 40. Pára! 42. Házbérlet. 43. Aljas. 45. Csendes-óceáni sziget. 47. A szabadba. 48. Nagy mesealak. 50. Mez. 51. Nemesgáz. 53. Sors! 54. Osztrák tábormok, 250 éve született (Ignác Lajos, báró). 55. Kuruc diplomata, 300 éve halt meg (Sándor).

FÜGGŐLEGES: 1. ... West (színész). 2. Tova. 3. Fidelio igazi neve. 4. Fekete István rókája. 5. Dönt a bír. 6. Alá. 7. Az energia CGS-egysége. 8. Európai nép. 9. Úttörő kardvívó, 200 éve született (József). 12. Ifjúsági író, 125 éve született (Mózes). 13. ... esik (előrebukik). 14. Csikótojása nevezetes. 15. Mosópormárka. 16. Római hat. 18. Részben lázas! 21. ...-bánó. 23. Nagy csacsi. 26. Formai. 27. Arat! 29. Gyilkol. 31. VI. századi latin nyelvű költő. 32. Maláj földszoros. 34. Gőzgépfeltalál, 200 éve hunyt el (James). 36. Becézett Ilona. 38. Egyedül (angol). 41. Bern folyója. 43. Francia író (André). 44. Ornamentum. 46. A folyó fölött ível. 47. Hím állat. 49. Áskálódni kezd! 51. Ere! 52. Ady egyik álneve.

L.N.J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket augusztus 29-éig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők – két személy – egy-egy könyvet nyerhetnek. A pályázati szelvényt kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

1	2	B	3	4	5	Z
6			7			
8		9		10		
11	S	12	13			T
14	15			16		
17			18	19		
P	E					R

VÍZSZINTES: 1. Magyar író (XIX-XX. sz.) 6. Skálahang. 7. Előtag: olaj. 8. Járom. 10. Német angolna. 12. Angol sziget az Ír-tengerben. 14. Állati élelmiszer. 16. Rövid köszönés. 17. Spanyol és osztrák autójel. 18. Idegen Áron.

FÜGGŐLEGES: 1. Arab férfinév. 2. Elvetnivaló. 3. Fába vés. 4. ... Ude, a burját főváros. 5. Tenger (angol). 9. Barát (francia). 11. Regénye 1895-ből. 13. ... Hacsaturján (zeneszerző). 15. Sapienti ... (A bölcsnek elég). 16. Amerikai író (Edgar Allan). 19. Néma rab!

1	2	3	4	Y	5	Á
6				7		
8				9		
O		10	11			S
12	13		14		15	16
17		18			19	
I				E		

VÍZSZINTES: 1. Nagy költőnk, Petőfi barátja. 6. Menekülesi lehetőség. 7. Cin. 8. Amerigo ..., szobrász (született Tóth Imre). 9. Oroszlánév. 10. Egy (angol). 12. Skálahang. 14. Angol főnemesi cím. 17. Huzal. 19. Latin kettős betű.

FÜGGŐLEGES: 1. Akkor indul! 2. Folyó (spanyol). 3. Gépkocsi. 4. Fél font! 5. ... Alex (krimiíró). 8. Trilógiájának középső része. 9. Ráskai ... (kódexmásoló apáca). 11. Csinos, takaros. 13. Francia területmérték. 15. Méhcsapat. 16. Kung-fus színész (Bruce). 18. Latin csont.

1	2	3	G	4	5	M
6				7		
8			9		10	
11			12	13		
O		14				15
16	17			18	19	
T			N			

VÍZSZINTES: 1. Brazil író (XX. sz.). 6. Arab férfinév. 7. Lóth ... (színész). 8. Halogén elem. 10. Juttat. 11. Téli csapadék. 12. Firenze folyója. 14. ... regénye (Gárdonyi). 16. Íme. 18. Bibliai bárkás.

FÜGGŐLEGES: 1. Tibeti szarvasmarha. 2. Vágószköz. 3. Folyó (spanyol). 4. Tojás (német). 5. ... Bates, angol színész. 9. S. I. szövegység (röv.). 11. Regénye 1936-ból. 13. Katonai rendfokozat. 14. Lám. 15. Hóharmat. 17. Keresztül. 19. Ománi és spanyol autójel.

L.N.J.

Fogathajtó verseny

(Folytatás az 1. oldalról)

is az élvonalban maradnak, és a legjobb 10 ország között fejezik be a világbajnoksági szereplést. Az előző vb-n a hatodikok lettek, de volt már ötödik hely is, és az Európa-bajnoki bronzérmeket is elhódították fogathajtóink. Ez annak a tükrében is jó eredménynek számít, hogy az utóbbi években a lovassportok közül csak a fogathajtás őrizte meg a sportág presztízsét – hangsúlyozta a nemzetközi bíró, aki kiemelte: mindezt annak ellenére, hogy igencsak pénz- és időigényes foglalkozás, hiszen amellett, hogy több 10.000 euróba kerülnek a fogatok, négy-öt év szükséges ahhoz, hogy világbajnoki szinten rajthoz állhassanak a versenyzők. (Sz. m.: fogathajtó és segédhajtó, a csapatot kiegészítik, akik a lovakat gondozzák, előkészítik a versenyre.)

A marosvásárhelyi verseny, amelyet az idén is kiemelten a Romsilva, a Maros megyei erdőgazdálkodási igazgatóság és a Maros Megyei Tanács támogat, augusztus 15-én, csütörtökön kezdődik a technikai gyűléssel, majd kisorsolják a rajtsorszámot, a lovak pedig átveszik a kötelező állatorvosi vizitelt. Pénteken lesz a díjhajtás, s bemutatják a fogatokat, szombaton rajtol a maraton, míg vasárnap lesz az akadályhajtás, majd ezt követően a díjkiosztás és az országos bajnok avatása. Mindhárom nap a verseny 11 órakor kezdődik a méntelepen.

Érdeemes odafigyelni Rákóczi Gergő többszörös bajnok, Bartha Eduárd, Páll Attila és Babó Kálmán produkcióira, hiszen ők mind esélyesek arra, hogy kijussanak a világbajnokságra, és közülük kerül ki az országos bajnok. Jó, hogy jelen lesznek az ország legnagyobb méntelepeinek képviselői (Szombatfalva, Lucina, Arad, Fogaras, Bethlen, Brassó, Hargita megye), az viszont sajnálatos, hogy Maros megyei fogathajtó nem indul. Korábban a Pro Régió Egyesület nevében Kovács Levente ült bakra, de azóta a marosvásárhelyi méntelep nem talált olyan versenyzőt, aki képviselné megyénket. Ez viszont cseppet sem csorbít a sportág marosvásárhelyi népszerűségén, hiszen innen indult országos és világméretűre a fogathajtás, így a szervezők számíthatnak a hűségű közönségre, amely szurkol majd a bajnokjelölteknek.

Bejutott a csoportkörbe a kolozsvári CFR

Egészen elképesztő mérkőzés, és a Celtic Parkban aratott 4-3-as (!) győzelem után bejutott a labdarúgó európai kupák csoportkörébe a kolozsvári CFR. Hogy ez a Bajnokok Ligája vagy az Európa-liga lesz, majd a Slavia Prága elleni play-off után derül ki, de az biztos, hogy még legalább nyolc mérkőzést játszik az európai kupákban, és jelentős összeg üti a markát az UEFA részéről.

Kiesőként utazott Glasgowba Dan Petrescu csapata, hisz 0-0-nál a Celtic számított továbbjutónak, ám Deac az első félidőben előnyt szerzett. A második félidőben aztán kétszer is ismét vesztesre állt Kolozsvár, de hatalmas tartásról tett tanúbizonyságot azzal, hogy 1-2-ről és 2-3-ról is egyenlíteni tudott, majd a hosszabbításban kétségbeesetten rohamozó hazaiakat egy negyedik góllal büntette. Olyan mérkőzés volt, amely megmarad a szurkolók emlékezetében és a klub aranykönyvében.

Kevésbé volt sikeres napja a Ferencvárosnak, amely négy gólt kapott hazai pályán a Dinamo Zágrábtól, miután 1-1-gyel tért vissza idegenből. A zágrábiak már szünetben vezettek 1-0-ra, de a meccs gyakorlatilag a második félidő első felében dőlt el, amikor két gólt is lőtt a Zágráb, aztán pedig a Fradi tíz emberrel maradt. A zöld-fehérek még reménykedhetnek az Európa-liga csoportkörében, ehhez azonban felül kell múlniuk a play-offban a Makkabi Tel-Aviv-Suduva párbaj győztesét.

Bajnokok Ligája, 3. selejtezőkör, visszavágó

Ferencváros – Dinamo Zágráb 0-4 (0-1)

Groupama Arena, Budapest, 22 ezer néző. Vezette: Ruddy Bouquet – Guillaume Debart, Julien Pacelli (franciák).

Ferencváros: Dibusz – Lovrencsics G., Blažić, Dvali, Sigér, Haratin, Zubkov, Skvarka (71. Heister), Čivić, Nguen (65. Varga), Szihnyevics (84. Boli).

Dinamo Zágráb: Livaković – Stojanović, Dilaver, Perić, Leovac, Ademi (69. Gojak), Dani Olmo (84. Šitum), Moro,

Hajrović (77. Majer), B. Petković, Oršić.

Gólszerző: Ademi (16.), B. Petković (47.), Olmo (55.), Gojak (79.).

Piros lap: Čivić (67.).

Celtic Glasgow – Kolozsvári CFR 3-4 (0-1)

Celtic park stadion, Glasgow, 60 ezer néző. Vezette: Andris Treimanis – Haralds Gudermanis, Aleksejs Spasjonnikovs (lettek).

Celtic: Bain – Šimunović, Brown (88. Bayo), Christie, Johnston (75. Morgan), Ntcham (83. Griffiths), Edouard, Elhamed, Ajer, McGregor, Forrest.

CFR: Arlauskis – Burcă, Luis Aurélio (78. Păun), Đoković, Omrani (84. Mureșan), Deac, Susić, Bordeianu, Camora, Vinicius, Rondón (46. Țucudean).

Gólszerző: Forrest (51.), Edouard (61.), Christie (76.), illetve Deac (27.), Omrani (74. – büntetőből, 80.), Țucudean (90+7.).

A Bajnokok Ligája 3. selejtezőkörének visszavágó mérkőzései:

Bajnoki ág: Qarabag (azeri) – APOEL (ciprusi) 0-2 (továbbjutott APOEL, 3-2-es összesítéssel), Ajax Amsterdam (holland) – PAOK Thessaloniki (görög) 3-2 (tj.: Ajax, 5-4), FC København (dán) – Crvena zvezda (szerb) 1-1 (tj.: Crvena Zvezda 2-2, büntetővel 7-6), Celtic Glasgow (skót) – Kolozsvári CFR 3-4 (tj.: CFR, 5-4), Rosenborg BK (norvég) – NK Maribor (szlovén) 3-1 (tj.: Rosenborg, 6-2).

Nem bajnoki ág: Dinamo Kijev (ukrán) – FC Bruges (belga) 3-3 (tj.: FC Bruges 4-3), FC Porto (portugál) – FK Krasznodar (orosz) 2-3 (tj.: Krasznodar, 3-3 idegenben rúgott több góllal), Olimpiakosz Pireusz (görög) – Istanbul Basaksehir (török) 2-0 (tj.: Olimpiakosz, 3-0), LASK Linz (osztrák) – FC Basel (svájci) 3-1 (tj.: Linz, 5-2), Ferencváros – Dinamo Zágráb 0-4 (tj.: Zágráb 5-1).

A hirdetés rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ELADÓ kockabálázó. Ára 6200 lej. Tel. 0749-500-746. (14/3915)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (8/3655)

TETŐJAVÍTÁS – 20% kedvezmény a munkadíjra –, festés, padlócsimpelek, szigetelés és egyéb munkák. Tel. 0743-512-168. (7/3825)

TETŐFEDŐ KFT. Baja van a tetővel? Ázik be a háza? Minőségi munkát szeretne, akkor válasszon minket! Cégünk garanciás munkát vállal. Tel.: 0742-344-119. (sz.-l)

ÚJ CÉG vállal bármilyen munkát: cserépforgatás, Lindab lemez, meszelés, festés (kapu), lambériafestés, garázsfedés, szigetelés, díszkővezés. Nyugdíjasoknak 30%-os kedvezmény. Tel: 0757-118-636. (sz.-l)

VÁLLALUNK háztetőképzést (cserépből vagy lemezből), tetőjavítást, teraszképzést fából stb. Nyugdíjasoknak 30%-os kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (sz.-l)

VÁLLALUNK bádógosmunkát, tetőkészítést, ácsmunkát, bármilyen javítást. Tel. 0757-831-459. (2/3860)

MEGEMLÉKEZÉS

Szeretettel emlékezünk rád az idén is: immár 12 éve, hogy hiányod pótolhatatlan, de a lelked mindig velünk van. A viszontlátás reményében, feleséged, Prundár Erzsébet és lányod, M. (v.-l)

Szívünk soha el nem múló fájdalommal emlékezünk augusztus 16-án a maroskeresztúri születésű ASZALOS ÁRPÁDRA halálának 4. évfordulóján. Felesége, két lánya, két veje és egyetlen unokája. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Nyugodj békében, Őcsi! (7/3907-l)

Soha el nem múló fájdalommal gondolunk augusztus 15-én NAGY MARGITRA halálának 9. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretted. (13/3914)

Te, aki annyi szeretetet adtál, te, aki mindig mellettünk álltál, te, aki sosem kértél, csak adtál, búcsú nélkül örökre itthagytál.

Elfelejteti téged soha nem lehet, te voltál a jószág, a szeretet.

Fájó szívvel emlékezünk a szökefalvi VASS ISTVÁNNÉRA született VÉGH ILONA (Lulu) halálának első

évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (5/3823)

Fájó szívvel emlékezünk a szentháromsági születésű SZÁSZ JÓZSEFRE halálának 4. évfordulóján.

Emlékét őrzi felesége, két lánya, két veje és három unokája. Jóságos szíved pihen a föld alatt, minden könnycseppünk nyugtassa álmodat.

Nyugodjon békében! (11/3912-l)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, testvér, rokon és szomszéd,

MÁRTON JULIÁNNA

92 éves korában elhunyt. Temetése 2019. augusztus 16-án 13 órakor lesz a református temetőben.

A gyászoló család. (8/3909-l)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk, özvegy MEZEI ILONA temetésén részt vettek, fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család. (3/3889)

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

KIADÓ hölgynek egy szoba egy kétszobás lakásból. Tel. 0365/412-382. (12/3913)

MAROSSZENTKIRÁLYON 500-600 négyzetméteres belterületet cserélnék el Szovátán található kabanával vagy belterülettel. Tel. 0743-085-185, 0722-728-117. (21437-l)

all hits radio
atlasfm

106.4 FM

TG.MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

SZLOVÁKIAI PÉKSÉGBE MUNKATÁRSÁKAT alkalmazunk. Jó kereseti lehetőség! A szállás ingyenes. Érdeklődni a 0753-102-290-es telefonszámon. (21482)

A KOVÁCS PÉKSÉG alkalmaz PÉKEKET, PÉKSÜTEMÉNY-KÉSZÍTŐKET és SOFŐRÖKET 8 órás munkaprogrammal, előnyös munkabérrrel + étkezési jegyek. Tel. 0744-403-114. (21486)

MAROSVÁSÁRHELYI CÉG hollandiai munkapontra alkalmaz ÁCSOKAT, ASZTALOSOKAT, FESTŐT. Tel. 0762-986-532. (21471-l)

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

ÜGY FÉLÓRA

KÉTHETENTE
SZERDÁN, 17:50-KOR

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureș 88.1 FM
Marosvásárhely 88.1 FM

Sovata 102.1 FM
Szovata 102.1 FM

r . a . d . i . o

Reghin 94.7 FM
Szászrégen 94.7 FM

Sighișoara 104.3 FM
Segesvár 104.3 FM

A Népújság
hirdetési irodájában
felveszünk
APRÓHIRDETÉST
a kolozsvári
SZABADSÁGBA,
a csíkszeredai
HARGITA NÉPÉBE,
a sepsiszentgyörgyi
HÁROMSZÉKBE
és az aradi
NYUGATI
JELENBE.

Eladási közlemény

A Csíkszereda, Márton Áron utca 18, P4, Hargita megye székhelyű **B&B INSOLVENCY SOLUTIONS IPURL**, az eladósodott **EMIVAS CONS KFT.** cégfelszámolója, nyilvános árverést hirdet a cég alábbi ingó és ingatlan javainak értékesítésére, a következőképpen:

1. Ingatlan: 14-es számú farm bejárata – gyümölcsraktárak és betonrámpa, 623,07 négyzetméter beépített felület, a hozzá tartozó 2.454 négyzetméteres összfelülettel, a 14-es számú farm bejáratánál, Dextrád falu külterületén, kb. 50 méterre a 154-es megyei úttól, amely összeköti Szászrégent Bátossal. Kikiáltási ár 127.307,60 lej.
2. Ingatlan: 14-es számú farm – gyümölcsraktárak, istállók, üzemanyagraktárak, karám, fészer, szálláshelyek 2.814,02 négyzetméteres beépített felülettel, 3.279,02 négyzetméteres teljes felülettel, a hozzá tartozó 20.446 négyzetméter területtel, kb. 800 méterre a DJ 154 jelzésű megyei úttól, ami összeköti Szászrégent Bátossal – a teljes állóeszközkészlettel. Kikiáltási ár: egy tömbben: 1.098.631,80 lej.
3. Ingatlan: 1-es számú farm, műtrágya, vegyszer, valamint gyümölcs raktározására alkalmas helyiségek, szálláshelyek, irodák, mezőgazdasági karbantartóműhely, egyéb helyiségek (kapusfülke, istálló, fedett raktér, mosdó, kukoricakas). Beépített összfelület 2.069,97 négyzetméter, teljes felület 2.366,97 négyzetméter, 30.535 négyzetméter hozzá tartozó területtel Bátos község külterületén, mintegy 4-5 km-re a község határától, a vajolai kijárat felé. Kikiáltási ár: egy tömbben: 294.000 lej.

A javak teljes jegyzéke a cégfelszámoló székhelyén tanulmányozható. Az árak nem tartalmazzák a héat.

Az árverésen részt vehet bármely jogi és/vagy magánszemély, aki/amely igazolja, hogy 24 órával az árverés előtt garanciaként befizette a kikiáltási ár 10%-át, a részvételi díjat, és megvásárolja a feladatfüzetet. Az árverés a cégfelszámoló székhelyén lesz **2019. augusztus 23-án 14 órától**, amit a javak értékesítéséig minden héten pénteken ugyanabban az időpontban megismételnek. Bővebb felvilágosítás a 0366/100-551-es és a 0748-836-713-as telefonszámon.

NUMAI
DIN INGREDIENTE NATURALE

Timko
CSAK TERMÉSZETES ALAPANYAGOKBÓL

Hagyományos receptek
természetes
alapanyagokból!

Jó étvágyat!

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

ELADÓ

INGATLAN
Nyáradszeredában

2500 nm udvar,
két épülettel, 500 nm
felülettel

Tel.0745658585

A **B&B INSOLVENCY SOLUTIONS IPURL** – Csíkszereda, Márton Áron utca 18., Hargita megye –, a csödbe jutott **Fero Invest Kft.** cégfelszámolója, nyilvános árverést szervez a következő javak egyben történő eladására a hozzájuk tartozó állóeszközökkel együtt:

1. Két egymás melletti beltelek Marosszentkirály községben, Nánánfalván, Mező utca (szám nélkül), összfelület 3.119 négyzetméter, nincs rajtuk építmény. Kikiáltási ár 88.980 lej + héa.

2. Kereskedelmi helyiség 133,32 négyzetméter hasznos felülettel – négy egymás melletti összevont lakásból áll, együttesen alkotnak egy kereskedelmi helyiséget irodával és raktárral Marosvásárhelyen, a Raktár utca 30/B szám alatt (Maros megye), szemben a volt Ambient üzlettel, egy tömbház földszintjén – a benne levő ingóságokkal együtt. Kikiáltási ár 237.750 lej héa nélkül.

Az árverésre a felszámoló székhelyén kerül sor **augusztus 23-án 13 órakor**, és megismétlődik hetente péntekenként, ugyanabban az időpontban, a javak eladásáig.

Az árverésen azok a jogi és magánszemélyek vehetnek részt, akik kifizetik a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi garanciát 24 órával az árverés kezdete előtt. Bővebb felvilágosítás a 0366/100-551, 0748-836-713-as telefonszámokon.

radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/212-304
 - 0265/312-436
 - 0265/250-120
 - 0265/263-351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344
- járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380
- 0751-114-307

e-mail: marmed@marmed.ro,
www.marmed.ro

- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0740-083-077
- Prefektúra - 0365/404-664
- RDS-RCS - 0265/266-801
- 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800-928

- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsgági buszállomás - 0265/237-774
- Víli Kft: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellekek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Melinda temetkezés - 0741-615-661
- Onesti tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- 0265/311-862
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907
- Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239,
- 0365/882-842
- Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
- www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop turisztikai iroda - 0265/216-768
- Bálint-Trans - 0745-611-999
- 9-17 ó. - 0265/255-092
- Intertours - 0265/264-011
- Royal GTS - 0265/269-308
- 0731-898-989
- Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833,
- 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

- Aquaserv: - 0265/215-702
- hideg víz-csatoma - 0265/208-888
- közönségszolgálat - 0265/208-800
- központ - 08008 208-888

atlasfm ALL HATS RÁDIÓ

TG.MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

©/AtlasFmMures